

Briselē, 2025. gada 17. decembrī
(OR. en)

16973/25

**Starpiestāžu lieta:
2025/0419 (COD)**

**ECOFIN 1767
FISC 378
UD 314
ENV 1407
CLIMA 609**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 17. decembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2025) 989 final

Temats: Priekšlikums
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko groza Regulu (ES) 2023/956 attiecībā uz darbības jomas
paplašināšanu, to attiecinot arī uz lejupējām precēm un apiešanas
novēršanas pasākumiem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 989 final.

Pielikumā: COM(2025) 989 final

Briselē, 17.12.2025.
COM(2025) 989 final

2025/0419 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Regulu (ES) 2023/956 attiecībā uz darbības jomas paplašināšanu, to attiecinot arī uz lejupējām precēm un apiešanas novēršanas pasākumiem

{SEC(2025) 989 final} - {SWD(2025) 987 final} - {SWD(2025) 988 final} -
{SWD(2025) 989 final}

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Regula (ES) 2023/956, ar ko izveido oglekļa ievēkorekcijas mehānismu ("OIM regula")¹, stājas spēkā 2023. gada 1. oktobrī. OIM nodrošina, ka ES klimatiskās ieceres neapdraud oglekļa emisiju pārvirze, kas notiek, kad ES iedibināti uzņēmumi oglekļietilpīgu preču ražošanu pārceļ uz trešām valstīm, kurām ir mazāk stingra klimata politika. Tā var notikt arī tad, ja ES produktus aizstāj ar lētāku, bet oglekļietilpīgāku preču importu. Oglekļa emisiju pārvirzes rezultātā emisijas no ES tiek pārvietotas uz trešām valstīm un netiek panākts plānotais globālo oglekļa emisiju samazinājums. OIM šo risku mazina, paredzot, ka uz Savienībā importētām oglekļietilpīgām precēm jāattiecināta tāda oglekļa cena, kas ir līdzvērtīga cenai, kuru saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ("ES ETS")² maksā vietējie ražotāji. Pēc pārejas laika, kas ir spēkā kopš 2023. gada oktobra, nākamais OIM posms sāksies 2026. gada janvārī, kad tiks sākota oglekļa cenas pakāpeniska piemērošana importētajām iegultajām emisijām.

Šā tiesību akta priekšlikuma vispārējais mērķis ir stiprināt OIM efektivitāti, tādējādi samazinot SEG emisijas un cīnoties pret klimata pārmaiņām visā pasaulē.

Lai nodrošinātu OIM efektīvu īstenošanu, ar priekšlikumu tiks grozīta OIM regula nolūkā risināt trīs galvenos problēmjaudājumus. Pirmkārt, priekšlikums paplašinās OIM darbības jomu, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzes risku saistībā ar produktiem, kas atrodas zemāk pašreizējā OIM darbības jomā iekļauto tērauda un alumīnija produktu vērtības ķēdē. Otrkārt, priekšlikums vērsīsies pret centieniem izvairīties no OIM saistību izpildes. Treškārt, lai veicinātu elektroenerģijas importa dekarbonizāciju, priekšlikums uzlabos tehniskos noteikumus par emisiju attiecināšanu uz elektroenerģiju. Attiecīgos gadījumos priekšlikumā tiks paredzēti arī vairāki nelieli mehānisma piemērošanas vienkāršoējumi un uzlabojumi un atļauts izveidot OIM integrētu zonu ar EEZ EBTA valstīm.

OIM patlaban piemēro ierobežotam regulas I pielikumā uzskaitītam pamatmateriālu (alumīnijs, cements, elektroenerģija, mēslošanas līdzekļi, ūdeņradis, dzelzs un tērauds) preču kopumam. Šos pamatmateriālus bieži izmanto kā starpizejvielas vērtības ķēdē zemāk novietotu preču (lejpējo produktu) ražošanā. ES ražotāji, kas šos lejpējos produktus ražo, saskaras ar izmaksu divkāršu pieaugumu. Tas varētu veicināt pārvietošanu, tāpēc ES "eksportētu" savas emisijas uz ārvalstīm, tādējādi graujot ES klimata politikas efektivitāti. Pirmkārt, ir paredzams, ka vērienīgākas ES klimatiskās ieceres un pakāpeniska ES ETS bezmaksas kvotu atcelšana palielinās iekšzemē iegūtu pamatmateriālu izmaksas³. Otrkārt, ir gaidāms, ka OIM pakāpeniska ieviešana palielinās tā darbības jomā iekļauto importēto pamatmateriālu izmaksas. Šā izmaksu divkāršā pieauguma rezultātā palielinās starpība starp lejpējo produktu iekšzemes ražotāju kopējām oglekļa izmaksām un trešo valstu ražotāju

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/956 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido oglekļa ievēkorekcijas mehānismu (OV L 130, 16.5.2023., 52. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

³ ETS bezmaksas kvotu pakāpeniska atcelšana palielinās pieprasījumu pēc izolējamajām kvotām, un paredzams, ka tāpēc pieaugs oglekļa cena ES.

oglekļa izmaksām. Tas rada ievērojamu oglekļa emisiju pārvirzes risku saistībā ar atsevišķiem lejupējiem produktiem.

Atzīstot šo risku, OIM regulas 30. panta 3. punktā ir noteikts, ka Komisijai jāidentificē lejupējie produkti, kas ir pakļauti oglekļa emisiju pārvirzes riskam, lai tos, iespējams, iekļautu OIM darbības jomā. Komisijas Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plānā⁴ ir izvirzīts mērķis paplašināt OIM darbības jomu, galveno uzmanību pievēršot tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem lejupējiem produktiem. Ņemot vērā šo mērķi un novērtējumu, kurā noteikti lejupējie produkti, kas saistīti ar lielāko oglekļa emisiju pārvirzes risku un kas satur ievērojamu daļu OIM preču, priekšlikums paplašinās OIM darbības jomu, attiecinot to arī uz atlasītiem tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem lejupējiem produktiem. Darbības jomas iespējamā paplašināšana, attiecinot to arī uz lejupējiem produktiem no citiem OIM sektoriem, t. i., ar cementu, mēslošanas līdzekļiem un ūdeņradi saistītiem produktiem, ir apspriesta Komisijas pārskatīšanas ziņojumā, kas sniegts saskaņā ar OIM regulas 30. panta 2. punktu. Darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz šīm precēm, tiks apsvērtā turpmākajā tiesību aktu pārskatīšanā.

Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plānā arī ir uzsvērts, cik svarīgi ir novērst OIM apiešanas risku un risku, ka ražotāji varētu izvairīties no OIM pienākumiem, tādējādi mazinot OIM efektivitāti oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanā. Pašreizējais OIM izpildes panākšanas satvars jau paredz vairākus apiešanas novēršanas pasākumus, to skaitā pasākumus preču nepareizas klasifikācijas un nepilnīgas deklarēšanas riska novēršanai. Tomēr pārejas laikā dažādas ieinteresētās personas (to vidū valstu kompetentās iestādes, muitas dienesti, uzņēmumu apvienības un atsevišķi uzņēmumi) ir paudušas bažas par to, ka OIM regulā nav paredzēti pietiekami aizsardzības pasākumi pret emisiju intensitātes nepareizas deklarēšanas risku un ļaunprātīgas prakses risku. Šajā priekšlikumā ir iekļauti noteikumi, kuru mērķis ir šos riskus novērst.

Pārejas laikā gūtā OIM īstenošanas pieredze un ieinteresēto personu sniegtās atsauksmes liecina, ka elektroenerģijas importa noteikumi ir pārāk neelastīgi. Konkrētāk, pašreizējā regulējumā nav pietiekami ņemts vērā progress, ko trešo valstu elektroenerģijas ražotāji panākuši elektroenerģijas ražošanas dekarbonizācijas jomā, un tas kavē mazoglekļa elektroenerģijas tirdzniecību un mazina trešo valstu elektroenerģijas ražotāju motivāciju samazināt emisijas. Šos trūkumus izraisa divas galvenās problēmas. Pirmkārt, importētajai elektroenerģijai saskaņā ar OIM regulu piemērotās emisiju standartvērtības⁵ atspoguļo tikai elektroenerģijas ražošanu no fosilā kurināmā. Tāpēc ar šīm standartvērtībām var tikt nepareizi aplēsts oglekļa saturs elektroenerģijā no trešām valstīm, kuras uz ES eksportē salīdzinoši tīru elektroenerģiju. Otrkārt, nosacījumi, kas jāizpilda, lai deklarētu elektroenerģijas faktiskās emisijas, praksē ir izrādījušies ļoti grūti izpildāmi. Priekšlikumā ir paredzēti noteikumi šo problēmjaūtājumu risināšanai.

Visbeidzot, priekšlikums nodrošinās arī nelielus mehānisma piemērošanas uzlabojumus, piemēram, paplašinās valstu kompetento iestāžu iespēju pieprasīt garantiju, precizēs to, ka operatori var kopīgot verificētos emisiju datus ar citiem operatoriem, un racionalizēs atzītā OIM deklarētāja uzskaites veikšanas pienākumu.

⁴ Paziņojums "Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plāns", [COM\(2025\) 125](#).

⁵ Attiecībā uz importētu elektroenerģiju Regulā 2023/956 ir noteikts, ka iegultās emisijas jāaprēķina, izmantojot standartvērtības. Ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, var deklarēt faktiskās ar elektroenerģijas ražošanu saistītās emisijas.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikuma mērķis ir uzlabot OIM efektivitāti, un tas palīdzēs nodrošināt Savienības vērienīgo klimata mērķu sasniegšanu. Eiropas Klimata aktā ir noteikts juridiski saistošs ES mērķrādītājs līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un līdz 2030. gadam samazināt SEG emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni⁶. Šā gada sākumā Eiropas Komisija ierosināja arī mērķrādītāju līdz 2040. gadam samazināt SEG neto emisijas par 90 %. Ir paredzēts, ka plānotais ES ETS kvotu kopējā skaita samazinājums palielinās oglekļa cenu, kas tiek maksāta par emisijām ES. Tāpēc pieaug vajadzība pēc efektīviem un uzticamiem oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanas instrumentiem. Lielāka vietējo un trešo valstu ražotāju oglekļa izmaksu atšķirība palielina gan ar lejupējiem produktiem saistīto oglekļa emisiju pārvirzes risku, gan izvairīšanās un apiešanas risku.

Priekšlikums ir daļa no plašākiem centieniem stiprināt OIM efektivitāti. Tā pamatā ir Regula (ES) 2025/2083 attiecībā uz OIM vienkāršošanu un stiprināšanu⁷, paredzot papildu vienkāršojumus un vienlaikus saglabājot mehānisma vidisko mērķi. Piemēram, priekšlikums uzlabos noteikumus par standartvērtību attiecināšanu uz importētu elektroenerģiju un vienlaikus atvieglos elektroenerģijas faktisko vērtību deklarēšanu.

Komisija arī veica plašu OIM pārskatīšanu saskaņā ar OIM regulas 30. panta 2. punktu. Pārskatīšanā tika izvērtēta mehānisma līdzšinējā darbība, izvērtējot sadarbību ar jaunattīstības valstīm, to skaitā vismazāk attīstītajām valstīm (VAV)⁸, un uz tām radīto ietekmi, un tika apsvērti iespējamie turpmākie pasākumi. Tajā arī tika apsvērta iespēja nākotnē attiecināt OIM arī uz citiem ES ETS sektoriem, kuros pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks, un uz lejupējiem citu sektoru (cements, mēslošanas līdzekļi un ūdeņradis) produktiem⁹. Vienlaikus Eiropas Komisija pieņem virkni īstenošanas un deleģēto aktu, kuros būs izklāstīti OIM darbības tehniskie noteikumi tā pašreizējā darbības jomā¹⁰.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ierosinātā iniciatīva ir daļa no tīras rūpniecības kursa¹¹ un ir cieši saskaņota ar gaidāmā Rūpniecības attīstības paātrināšanas akta (IAA) mērķiem.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") (OV L 243, 9.7.2021., 1.–17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2083 (2025. gada 8. oktobris), ar ko groza Regulu (ES) 2023/956 attiecībā uz oglekļa ievedkorekcijas mehānisma vienkāršošanu un stiprināšanu (OV L 2025/2083, 17.10.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁸ Novērtējumā tiks sīki izklāstīta OIM pašreizējās darbības jomas ietekme uz detalizētāku valstu kopumu. Šajā ietekmes novērtējumā ir aplūkota arī ietekme uz trešām valstīm (6. iedaļā).

⁹ Elektroenerģijas lejupējie produkti netiek apsvērti, jo elektroenerģiju izmanto gandrīz visu preču ražošanas procesā, tāpēc nav iespējams noteikt elektroenerģijas ielaides īpatsvaru un iegultās emisijas visās importētājās precēs.

¹⁰ Galvenie aplūkotie aspekti ietver noteikumus par mehānisma darbības jomā iekļauto preču iegulto emisiju uzraudzību, aprēķināšanu un verifikāciju, noteikumus par OIM saistību pielāgošanu, lai ņemtu vērā bezmaksas kvotu iedaļes līmeņus ES ETS sektoros, uz ko attiecas OIM, un noteikumus par trešās valstīs faktiski samaksāto oglekļa cenu uzskaiti.

¹¹ Paziņojums "Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis" ([COM\(2025\) 85 final](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/com(2025)85_final)).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

OIM regulas pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 192. panta 1. punkts. Saskaņā ar LESD 191. pantu un 192. panta 1. punktu Savienība palīdz *inter alia* saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, sekmējot starptautiska mēroga pasākumus, risinot reģionālas un pasaules vides problēmas un jo īpaši cīnoties pret klimata pārmaiņām.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Ar OIM regulu tiek izveidots kopējs un vienots satvars nolūkā nodrošināt ES iekšējā tirgū piemērotās oglekļa cenu politikas un importa precēm piemērotās oglekļa cenu politikas līdzvērtīgumu. Lai nepieļautu OIM attiecināšanu uz pilnīgi visām precēm, kas laistas brīvā apgrozībā Savienībā, ir būtiski piemērot OIM vienādi. OIM efektivitātes priekšnosacījums ir vienotas oglekļa cenas konsekventa piemērošana attiecīgajiem sektoriem visās ES dalībvalstīs. Tikpat vienoti ir jāpiemēro arī ierosinātie OIM regulas grozījumi.

Dažādi ar oglekļa emisiju pārvirzes risku saistītie riska faktori nav pietiekams pamatojums rīcībai valsts līmenī. Mehānisms ir vērsts uz emisijām, kas rodas ārpus Savienības, un OIM, tāpat kā ES ETS, ir efektīvāks, ja to vienoti piemēro plašākā mērogā.

• Proporcionalitāte

Priekšlikuma mērķis ir stiprināt OIM regulas efektivitāti nolūkā saglabāt ES klimata politikas efektivitāti un integritāti. Vienlaikus tika izstrādāti politikas risinājumi, lai mazinātu uzņēmumiem, iestādēm un citām ieinteresētajām personām radīto administratīvo slogu.

Ierosinātā OIM darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz leņķiem tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem produktiem, balstās uz pašreizējās OIM regulas un ES ETS loģiku, un galvenā uzmanība tiek pievērsta produktiem un sektoriem, kas rada visvairāk iegulto emisiju un visaugstāko oglekļa emisiju pārvirzes risku. Turklāt, kā aprakstīts priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 8.1. iedaļā, tika izvērtēts, kā politikas risinājumi varētu ietekmēt sarežģītību un administratīvo slogu. Tas tika novērtēts, izmantojot efektivitātes un proporcionalitātes rādītāju kopumu, to skaitā katra KN koda kopējās ražošanas un importa emisijas un rādītāju, kas aptver leņķējo produktu materiālu sastāvu. Produkti, kuru masā ir lielāks pamatmateriālu īpatsvars, rada vairāk iegulto emisiju attiecībā pret produkta kopējo masu un tādējādi arī vislielāko pārvirzes risku. Papildus tam tika izmantoti rādītāji, lai nodrošinātu, ka preču atlasē tiek ņemta vērā arī piegādes ķēžu sarežģītība. Pamatojoties uz iepriekš minēto, priekšlikums paplašina OIM darbības jomu, attiecinot to arī uz atlasītiem tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem leņķējiem produktiem tā, lai maksimāli palielinātu vidiskos ieguvumus, aptverot papildu emisijas un vienlaikus, ciktāl iespējams, ierobežojot importētājiem un trešo valstu operatoriem radīto administratīvo slogu un sarežģītību.

Attiecībā uz apiešanas un izvairīšanās risku priekšlikums vienlīdz līdzsvaro vajadzību nodrošināt OIM efektivitāti un ierobežot mehānisma sarežģītību un radīto administratīvo slogu. Tajā ir ievērota elastīga un mērķtiecīga pieeja – īstenošanas un deleģētajos aktos tiks noteiktas tās importa preces, kas ir pakļautas apiešanas riskam un citas uz izvairīšanos no OIM pienākumiem vērstas prakses īstenošanas riskam un kurām būtu jāpiemēro papildu nosacījumi par faktisko emisiju izmantošanu.

Priekšlikums par elektroenerģijas importu vienkāršos faktisko emisiju vērtību deklarēšanas nosacījumus. Tas palīdzēs OIM efektīvāk stimulēt dekarbonizāciju trešās valstīs, vienlaikus uzlabojot emisiju faktiskās vērtības izmantošanas pieejamību visām ieinteresētajām personām.

Mainot pieeju importētas elektroenerģijas standartvērtībām, netiks radīta papildu sarežģītība importētājiem vai trešo valstu operatoriem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Priekšlikums paredz grozīt OIM regulu. Tajā ir paredzēti īpaši noteikumi, kas vajadzīgi OIM regulas piemērošanai. Turklāt, lai sasniegtu LESD 32. panta (par kopēju pieeju ārpolitikai) un 207. panta (par kopējo tirdzniecības politiku) mērķus, ir nepieciešama šīs regulas vienota un konsekventa piemērošana un izpildes panākšana visā Savienībā.

Tāpēc šā priekšlikuma mērķus vislabāk var sasniegt ar regulu. Tā tiks nodrošināta noteikumu tieša piemērojamība.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Priekšlikums ir izstrādāts, ņemot vērā OIM īstenošanas pieredzi, kas gūta kopš šā mehānisma piemērošanas uzsākšanas pārejas laikā no 2023. gada 1. oktobra.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Kopš 2023. gada 1. oktobra, kad sākās OIM piemērošanas pārejas laiks, Komisijas dienesti, izmantojot vairākus saziņas kanālus, ir pastāvīgi apspriedušies ar ieinteresētajām personām Savienībā un trešās valstīs. No 2025. gada 1. jūlija līdz 26. augustam tika izteikts uzaicinājums iesniegt atsauksmes un sarīkota sabiedriskā apspriešana par darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to arī uz leņupējiem produktiem, apiešanas riskiem un praksi, kas varētu apdraudēt OIM mērķus, un elektroenerģiju. Pamatojoties uz sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, vairums leņupējo ieinteresēto personu uzskata, ka OIM dēļ pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks leņupējos sektoros. Tās lielā mērā piekrīt, ka OIM attiecināšana uz leņupējiem produktiem samazinātu oglekļa emisiju pārvirzes risku, uzlabotu ES klimata politiku, veicinātu mazoglekļa inovācijas un sekmētu gan mazoglekļa produktu patēriņu ES, gan globālos oglekļa cenas noteikšanas centienus. Lielākā daļa respondentu norādīja, ka pastāv pašreizējā OIM apiešanas risks, kas varētu mazināt tā efektivitāti. Vairums respondentu arī norādīja, ka pašreizējā elektroenerģijas standartvērtību aprēķināšanas metodoloģija nav piemērota, jo tajā netiek ņemta vērā no nefosilā kurināmā avotiem ražotā elektroenerģija. Turklāt lielākā daļa respondentu norādīja, ka ir jāvienkāršo nosacījumi par faktisko iegulto emisiju piemērošanu importētai elektroenerģijai.

Papildus tam Komisijas dienesti iesaistījās plašās apspriedēs ar publiskajām iestādēm ES un trešās valstīs, kā arī ar nozares pārstāvjiem, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un starptautiskām un starpvaldību organizācijām. Tās bija divpusējas sanāksmes, diskusijas OIM ekspertu grupā, intervijas saistībā ar pētījumiem par darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to arī uz leņupējiem produktiem un elektroenerģiju, kā arī valstu kompetento iestāžu un muitas dienestu aptaujas OIM riska pārvaldības sistēmas kontekstā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikums tika izstrādāts, pamatojoties uz vairākiem pētījumiem un ekspertu ieteikumiem, kuros analizētas iespējamās izstrādes iespējas un tā vidiskā, sociālā un ekonomiskā ietekme.

Pirms priekšlikuma sagatavošanas tika veikts īpašs atbalsta pētījums, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta OIM darbības jomas paplašināšanai, attiecinot to arī uz leņupējām tēraudietilpīgām un alumīnietilpīgām precēm. Papildus šim pētījumam ar Eiropas Komisijas Kopīgā pētniecības centra atbalstu tika īstenota īpaša sociālekonomiskās un vidiskās ietekmes

modelēšana, savukārt Komisijas dienesti veica plašu dokumentu izpēti un padziļinātu statistikas analīzi. Turklāt šīs iniciatīvas kontekstā tika ņemta vērā informācija, kas savākta saistībā ar nozaru pētījumiem, to vidū pētījumu par elektroenerģiju kā OIM precī.

Papildinot iepriekš minēto analīzi, Komisijas dienesti veica mērķorientētas apspriešanās ar attiecīgajiem ekonomikas operatoriem un dalībvalstīm un sarīkoja viedokļu apmaiņu ar ieinteresētajām personām OIM ekspertu grupā un īpašās ieinteresēto personu sanāksmēs. Komisijas dienesti arī analizēja datus, kas iegūti no pārejas laikā iesniegtajiem deklarētāju ceturkšņa OIM ziņojumiem.

- **Ietekmes novērtējums**

Regulējuma kontroles padome par ietekmes novērtējumu sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām un uzlabojumu ierosinājumus. Ietekmes novērtējuma ziņojums tika vēlreiz pārskatīts, lai ņemtu vērā šos ierosinājumus.

Ietekmes novērtējumā ir izklāstīti politikas risinājumi, kas apsvērti attiecībā uz darbības jomas paplašināšanu, iekļaujot tajā leņķus produktus, papildu aizsardzības pasākumiem pret apiešanu un praksi, kas varētu apdraudēt OIM mērķus, un pārskatītiem noteikumiem par nosacījumiem faktisko iegulto emisiju piemērošanai importētai elektroenerģijai. Novērtējumā ir izvērtēta visu risinājumu efektivitāte attiecīgo jautājumu risināšanā. Tajā pirms lēmuma par vēlamu risinājumu pieņemšanas arī ir aprakstīta iespējamo politikas risinājumu ietekme uz ekonomiskajiem un sociālajiem rādītājiem un uz administratīvo slogu. Politikas risinājumi tiek salīdzināti ar pamatscenāriju, kas atspoguļo OIM pašreizējo regulējumu tiesību aktos. Pamatscenārijs ietver arī ES klimata pasākumu paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” īstenošanu, ieskaitot ES ETS bezmaksas kvotu pakāpenisku atcelšanu. Turklāt pamatscenārijā ir pieņemts, ka tiks īstenota 2025. gada oktobrī pieņemtā OIM vienkāršošana, ieskaitot uz masu balstīto *de minimis* robežvērtību vienam importētājam gadā, t. i., 50 tonnas OIM preču (četrām OIM preču kategorijām).

Apsverot tērauda un alumīnija pamatmateriālu leņķus produktu iekļaušanu mehānisma darbības jomā, tika izvērtēts ar šiem produktiem saistītais oglekļa emisiju pārvirzes risks. Šajā nolūkā tika izmantoti divi galvenie kritēriji. Pirmkārt, kā to tirgojamības aizstājējvērtība tika izmantota šo preču tirdzniecības intensitāte¹². Viegļāk tirgojamas preces ir pakļautas lielākam oglekļa emisiju pārvirzes riskam, ko rada ražošanas pārvietošana un aizstāšana ar importu no trešām valstīm. Otrkārt, izmaksu pieauguma rādītājs atspoguļo to, cik lielā mērā OIM ielaides oglekļa izmaksas ietekmē leņķus preces kopējās izmaksas salīdzinājumā ar tās kopējo pievienoto vērtību. Turklāt, lai tiktu ņemti vērā tikai tie produkti, kuriem ir vislielākā klimatiskā nozīme, no atlases tika izslēgtas preces, kas sektora līmenī nesasniedz noteiktu kopējo iegulto emisiju minimālo robežvērtību. Piemērojot šiem kritērijiem dažādas robežvērtības, tika izstrādāti trīs reprezentatīvi risinājumi attiecībā uz leņķus produktu iekļaušanu. 1. risinājums ietver mērķtiecīgu darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to tikai uz precēm ar vislielāko oglekļa emisiju pārvirzes risku un emisiju intensitāti. 2. risinājums paredz līdzsvarotu darbības jomas paplašināšanu, galveno uzmanību pievēršot riskam pakļautām leņķus precēm ar augstu emisiju intensitāti. Savukārt 3. risinājums paredz darbības jomas apjomīgu paplašināšanu, to attiecinot uz visām riskam pakļautajām leņķus precēm.

¹² Attiecībā uz konkrētu produktu – produkta tirdzniecības vērtība (eksports plus imports), dalīta ar šā produkta kopējā patēriņa vērtību ES.

Ietekmes novērtējumā secināts, ka vēlamais ir 2. risinājums, ņemot vērā mērķi maksimāli palielināt vidiskos ieguvumus, vienlaikus ierobežojot ar papildu sarežģītību un administratīvo slogu saistītās izmaksas. Šā risinājuma nodrošinātie vidiskie ieguvumi – aptvertās emisijas, oglekļa emisiju pārvirzes samazinājums un aplēstais emisiju samazinājums – ievērojami pārsniedz 1. risinājumā paredzētos ieguvumus. Vienlaikus no 2. risinājuma izrietošie vidiskie ieguvumi ir līdzīgi 3. risinājuma nodrošinātajiem ieguvumiem, taču tā paredzamās izmaksas ir daudz ierobežotākas. Salīdzinājumā ar 3. risinājumu 2. risinājums ietekmē mazāk importētāju, ietver mazāk jaunu KN kodu un kopumā attiecas uz precēm, kuru radītās iegultās emisijas ir vieglāk aprēķināt.

Lai vēl vairāk mazinātu oglekļa emisiju pārvirzes risku, tika apsvērti divi galvenie risinājumi attiecībā uz lūžņiem. 1. risinājums paredz OIM darbības jomā kā OIM prekursorus iekļaut pirmspatēriņa lūžņus. Savukārt 2. risinājums kā OIM prekursorus ietver gan pirmspatēriņa, gan pēcpatēriņa lūžņus. Ietekmes novērtējumā ir secināts, ka 1. risinājums paredz vislabāko vispārējo pieeju, pievēršoties tikai augsta riska jomām, lai līdz minimumam samazinātu nevajadzīgu administratīvo slogu. Konkrētāk, tika uzskatīts, ka 2. risinājumā ierosinātā pēcpatēriņa lūžņu kā OIM prekursora iekļaušana varētu mazināt stimulus aprītes ekonomikai un neatbilstu vairākām ES rīcībpolitikām šajā jomā.

Attiecībā uz apiešanas praksi, kas varētu apdraudēt OIM mērķu sasniegšanu, tika apsvērti divi politikas risinājumi, kuriem ir kopīgs pasākumu kopums.

Kopīgais pasākumu kopums, pirmkārt, paredz piešķirt Komisijai pilnvaras sīkāk precizēt KN kodus, lai labāk aptvertu to dažādo produktu sastāvu, uz kuriem attiecas jebkurš konkrēts OIM darbības jomā iekļauts KN kods. Šīs pilnvaras ļaus apzināt produktu, kam ir viens un tas pats KN kods, sastāvu. Otrkārt, tas piešķir Komisijai pilnvaras paredzēt papildu nosacījumus par faktisko emisiju izmantošanu attiecībā uz konkrētiem KN kodiem / trešo valstu iekārtām, ja pastāv augsts ļaunprātīgas prakses risks. Tas ļaus ieviest papildu nosacījumus, kas jāizpilda, lai izmantotu tādas faktiskās verificētās vērtības, kuras attiecas uz konkrētiem preču gadījumiem, un izmantotu pierādījumus, kas apliecina, ka ļaunprātīgā prakse nav īstenota. Šie nosacījumi un pierādījumi būtu jāizstrādā tā, lai tie būtu samērīgi un neradītu ekonomikas operatoriem un importētājiem nevajadzīgu slogu.

1. risinājumā ir ierosināts kā prekursoru iekļaut alumīnija un tērauda pirmspatēriņa lūžņus, tādējādi ļaujot emisijas uz lūžņiem attiecināt kā uz prekursoru. Tajā arī dzīst Komisija tiek pilnvarota pieprasīt papildu pierādījumus par ražošanas vietu, tā novēršot risku, ka izsekojamības trūkuma dēļ tiks nepareizi deklarēta emisiju intensitāte. Prasība sniegt papildu pierādījumus būtu vērsta uz konkrētu tādu KN kodu un tādas izcelsmes produktu importu, kuri rada visbūtiskāko apiešanas risku emisiju intensitātes nepareizas deklarēšanas dēļ.

2. risinājums balstās uz 1. risinājumu, bet tajā ir paredzēta plašāka politikas pasākumu darbības joma. Papildus pirmspatēriņa lūžņiem šis risinājums kā OIM prekursoru ietvertu arī pēcpatēriņa lūžņus. Prasība sniegt pierādījumus par ražošanas vietu attiektos uz visiem KN kodiem / izcelsmi. Tāpēc šis risinājums ietekmētu visas OIM deklarācijas, kurās tiek norādītas faktiskās emisiju vērtības.

Vēlamais risinājums ir 1. risinājums, jo tas paredz līdzsvarotu un samērīgu pieeju, kas ļauj efektīvi novērst apiešanas riskus.

Ir apsvērti četri risinājumi, ar ko novērst elektroenerģijas importa režīma nepilnības. Tajos ir paredzēta atšķirīga emisijas faktora aprēķināšanas metodoloģija un faktisko vērtību

deklarēšanas nosacījumi. Tie ietver divu galveno politikas risinājumu dažādas kombinācijas: i) saglabāt pašreizējo pieeju eksportētājvalsts CO₂ emisijas faktoram, kura pamatā ir fosilais kurināmais, vai pāriet uz eksportētājvalsts vidējo tīkla emisijas faktoru; ii) mainīt ar pārslodzi saistīto kritēriju, atsaucoties uz strukturālas pārslodzes neesību, vai to pilnīgi likvidēt. Turklāt visi risinājumi ietver divus elementus. Pirmkārt, kritērijs, ka elektroenerģijas pirkuma līgumi (EPL) ir tikai fiziski EPL, ir grozīts, precizējot, ka ir atļauta arī netiešu EPL izmantošana. Otrkārt, ir grozīts nosacījums par jaudas nomināciju, un tas ir piemērojams tikai tiešas jaudas piešķiršanas gadījumā.

Vēlamais risinājums attiecībā uz elektroenerģijas importu ir mainīt vidējo tīkla emisijas faktoru eksportētājvalstīm un atcelt kritēriju par tādu faktisko emisijas vērtību izmantošanu, kas saistītas ar pārslodzi. Vidējais tīkla emisijas faktors labāk atspoguļos izcelsmes valsts dekarbonizācijas tendenci, jo tiks ņemta vērā arī no atjaunīgajiem energoresursiem ražota elektroenerģija. Līdztekus ar EPL un jaudas nomināciju saistīto nosacījumu izmaiņām nosacījuma par tīkla pārslodzes neesību atcelšana vēl vairāk atvieglos faktisko vērtību paziņošanu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

OIM darbības jomas paplašināšanā, attiecinot to arī uz lejupējiem tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem produktiem, palīdzēs 2025. gada oktobrī pieņemtā mehānisma vienkāršošana¹³. *De minimis* robežvērtība 50 tonnu apmērā importētām OIM precēm no pašreizējās OIM darbības jomas izslēdz aptuveni 182 000 importētāju, tādējādi samazinot importētāju administratīvās izmaksas par aptuveni 1,123 miljoniem EUR gadā¹⁴. *De minimis* robežvērtība būs noderīga arī lejupējo produktu importētājiem – uz vairāk nekā 90 % importētāju sektoros, uz kuriem attiecas šajā priekšlikumā paredzētā darbības jomas paplašināšana, OIM pienākumi neattiecas, taču darbības jomā tiek saglabāti vairāk nekā 99 % emisiju.

Ir rūpīgi izvērtēta visu apsvērto politikas risinājumu (kā aprakstīts ietekmes novērtējuma iedaļā) radītā ietekme un radītais administratīvais slogs. Šajā priekšlikumā iekļautais politikas pasākumu kopums ir izvēlēts, līdzsvarojot vidiskos ieguvumus ar nepieciešamību ierobežot papildu administratīvo slogu un nepadarīt OIM sarežģītāku. Tas ir aprakstīts arī šā memoranda iedaļā par proporcionalitāti un ietekmes novērtējuma kopsavilkumā.

OIM darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz lejupējiem produktiem, mēreni ietekmē OIM darbības jomā iekļauto MVU importētāju (un trešo valstu MVU ražotāju) skaitu; MVU ir aptuveni puse no jaunajiem importētājiem, uz kuriem attiecas OIM. Tādējādi kopumā OIM saistības attieksies uz aptuveni 3800–3900 papildu MVU.

- **Pamattiesības**

Priekšlikumā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās pamattiesības un principi. Konkrētāk, tas palīdz sasniegt mērķi nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni saskaņā ar Hartas 37. pantā noteikto ilgtspējīgas attīstības principu.

¹³ OV L 2025/2083.

¹⁴ Ietekmes novērtējums, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma vienkāršošanu un stiprināšanu groza Regulu (ES) 2023/956 (COM/2025/87 final).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Darbības joma tiek paplašināta, to attiecinot arī uz lejupējiem produktiem, nevis tādēļ, lai gūtu ieņēmumus, bet gan tādēļ, lai stiprinātu OIM efektivitāti oglekļa emisiju pārvirzes novēršanā. Saskaņā ar ietekmes novērtējumu tiek prognozēts, ka priekšlikums līdz 2030. gadam ik gadu radīs ieņēmumus aptuveni 0,58 miljardu EUR apmērā. Tā kā tiek pakāpeniski atceltas ES ETS paredzētās bezmaksas kvotas un tiek pakāpeniski ieviests OIM, pēc 2030. gada ieņēmumiem būtu jāturpina palielināties un līdz 2035. gadam jāsasniedz aptuveni 0,69 miljardi EUR. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu daudzgadu finanšu shēmai 2028.–2034. gadam aplēstās ietekmes uz ES budžetu apmērs laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam būs vidēji 0,2 miljardi EUR apmērā gadā.

Īstenotie apiešanas un izvairīšanās risku novēršanas pasākumi palīdzēs nodrošināt prognozēto ieņēmumu faktisku gūšanu praksē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

OIM pārejas laiks ir piemērojams līdz 2025. gada beigām, un galīgais posms sāksies 2026. gadā.

Pirms pārejas laika beigām un saskaņā ar OIM regulas 30. panta 2. punktu Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei visaptverošs pārskata ziņojums par pārejas laikā gūtajām atziņām. Ziņojumā tiks izklāstīti arī iespējamie nākamie turpmākas pārskatīšanas un darbības jomas paplašināšanas pasākumi. Turklāt Eiropas Komisija gatavojas pieņemt virkni īstenošanas un deleģēto aktu, kuros būs paredzēti tehniskie noteikumi par OIM darbību tā pašreizējā darbības jomā.

Komisija turpinās uzraudzīt un izvērtēt OIM īstenošanu un ziņos par to saskaņā ar OIM regulas prasībām.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ar šo regulu tiek veikti turpmāk norādītie grozījumi Regulā (ES) 2023/956.

Regulas 1. panta 1. punktā ir precizēta Regulas (ES) 2023/956 piemērošana pēc tās iekļaušanas EEZ līgumā un Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai attiecīgi grozītu regulas III pielikumu.

Regulas 1. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā ir paredzēta iespēja atzīt attiecīgā elektroenerģijas tirgus *acquis* transponēšanu, lai pieprasītu trešās valsts elektroenerģijas tirgus integrēšanu Savienības elektroenerģijas tirgū, veicot tirgu sasaisti; šajā nolūkā tiks izmantots saprašanās memorands starp Komisiju un trešām valstīm.

Regulas 1. panta 1. punkta e) apakšpunktā un 19. punktā ir paredzēta iespēja steidzamības procedūrā pieņemt deleģētos aktus, lai trešo valsti vai teritoriju pievienotu Regulas (ES) 2023/956 III pielikumā iekļautajam atbrīvoto trešo valstu un teritoriju uzskaitījumam.

Regulas 1. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir paredzēta Savienības iespēja noslēgt nolīgumus ar trešām valstīm, lai ņemtu vērā oglekļa cenas noteikšanas mehānismu un paredzētu akreditācijas struktūru savstarpēju atzīšanu.

Ar 1. panta 3. punktu, 5. punkta a) apakšpunkta 2. daļu un c) apakšpunktu un 8. punkta b) un c) apakšpunktu Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, kuros, ja pastāv pietiekami pierādījumi par augstu ļaunprātīgas prakses risku, attiecībā uz konkrētas izcelsmes un KN koda produktu apakškopu prasa sniegt papildu pierādījumus par šādas ļaunprātīgas prakses neīstenošanu.

Regulas 1. panta 2. punkts, 6. punkta c) apakšpunkts, 21. līdz 23. punkta b) apakšpunkts paplašina Regulas (ES) 2023/956 darbības jomu, attiecinot to arī uz konkrētām tēraudietilpīgām un alumīnietilpīgām leņķveidīgām precēm, un paredz iespēju dažām no šīm precēm piemērot pakāpenisku uzcenojumu.

Ar 1. panta 4. punktu tiek pievienota prasība, ka netiešajam pārstāvim muižā, kurš iesniedz atļaujas pieteikumu, šajā pieteikumā jānorāda pārstāvēto importētāju *EORI* numurs vai cits valsts identifikācijas numurs.

Regulas 1. panta 5. punkta a) apakšpunkta pirmā daļa un 8. punkta a) apakšpunkts paredz operatora reģistrāciju OIM reģistrā, lai varētu noteikt iegultās emisijas, pamatojoties uz faktiskajām verificētajām emisijām.

Regulas 1. panta 5. punkta b) un c) apakšpunktā ir noteikts, ka atzītajam OIM deklarētājam attiecīgā gadījumā ir jāsniedz pierādījumi par to preču ražošanas vietu un laiku, kas deklarētas, pamatojoties uz faktiskajām emisijām.

Regulas 1. panta 5. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus par OIM deklarāciju izskatīšanas procedūrām.

Regulas 1. panta 6. punkta a) apakšpunkts un 24. punkts paredz ielaides materiālu (prekursoru) iekļaušanu precēs iegulto emisiju noteikšanas metodoloģijā.

Regulas 1. panta 6. punkta b) apakšpunktā, 8. punkta d) apakšpunktā un 23. punktā ir paredzēta operatora iespēja atklāt atzītajam OIM deklarētājam tikai tādu datu elementu apakškopu, kas vajadzīga, lai paziņotu, aprēķinātu un verificētu faktiskās emisijas.

Regulas 1. panta 7. punktā ir precizēts, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus par nosacījumiem, ko piemēro nolūkā pārliecināties par tās neatkarīgās personas kvalifikāciju, kura ir atbildīga par samaksātās oglekļa cenas sertifikāciju, ieskaitot par valsts akreditācijas struktūras piešķirto akreditāciju.

Regulas 1. panta 9. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus par ārvalstīs samaksātās oglekļa cenas uzskaiti, pamatojoties uz līdzvērtības principu un ņemot vērā attiecībā uz oglekļa kredītiem īstenotos centienus.

Regulas 1. panta 8. punkta c) apakšpunktā ir precizēts, ka operators citam operatoram var atklāt ar ielaides materiālos (prekursoros) iegulto emisiju verificāciju saistītu informāciju.

Regulas 1. panta 9. punkts ļauj kompetentajām iestādēm papildu gadījumos pieprasīt garantiju un to izmantot, ja atzītais OIM deklarētājs nenodod pietiekamu OIM sertifikātu daudzumu, lai atgūtu visas nesamaksātās finanšu korekcijas.

Regulas 1. panta 10. punktā ir precizēts, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka verificācijas procedūras, kas jāizmanto verificētajiem.

Regulas 1. panta 11. punktā ir precizēts, ka Komisija vai kompetentā iestāde, izskatot OIM deklarāciju, var pieprasīt atzītajam OIM deklarētājam sniegt pierādījumus, ka importētās preces ir ražotas deklarētajā iekārtā, un pierādījumus par deklarēto ražošanas periodu.

Regulas 1. panta 12. punktā ir paredzēts īpašs noteikums par OIM sertifikātu cenas aprēķināšanu, ja izsoles platformā notiek tikai viena izsole.

Regulas 1. panta 13. punktā ir precizēts, ka atzītajiem OIM deklarētājiem piemērotā prasība nodrošināt, lai katra ceturkšņa beigās OIM sertifikātu skaits to kontā OIM reģistrā atbilstu vismaz 50 %, ir balstīta uz gada ciklu, tāpēc ceturkšņa aprēķinā nebūtu jāiekļauj citos gados, kas nav attiecīgais kalendārais gads, iegādāti sertifikāti.

Ar 1. panta 14. punktu tiek racionalizēts atpirkšanas process, no tā izslēdzot Komisijas iesaistīšanos.

Regulas 1. panta 15. punkta a) apakšpunktā ir precizēta OIM konta numura loma par OIM pienākumu uzņemšanos atbildīgās personas noteikšanā.

Saskaņā ar 1. panta 15. punkta b) un c) apakšpunktu kompetentās iestādes var pieprasīt pārbaudīt ar OIM reģistra starpniecību sniegto attiecīgo muitas datu un informācijas pareizību. Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem identificē preces materiālus un ķīmisko sastāvu, un muitas dienesti var paziņot šo informāciju Komisijai.

Ar 1. panta 15. punkta a) un d) apakšpunktu Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka preces materiālu un ķīmisko sastāvu, un muitas dienesti šo informāciju var paziņot Komisijai.

Regulas 1. panta 16. punktā ir definēta jauna apiešanas prakse, kas ietver preču piegādes ķēžu mākslīgu pielāgošanu, lai varētu izmantot zemāku standartvērtību.

Regulas 1. panta 17. punktā Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai tādu nopietnu un neparedzētu apstākļu gadījumā, kas rada nopietnu kaitējumu Savienības iekšējam tirgum, izslēgtu precī no I pielikuma.

Regulas 1. panta 18. punktā tiek grozītas likumdevēju piešķirtās pilnvaras Komisijai, lai tā varētu pieņemt deleģētos aktus, ņemot vērā ar šo priekšlikumu veiktās izmaiņas.

Regulas 1. panta 20. punktā ir precizēts, ka ziņojumā, kurā izvērtēta OIM darbība, būtu jānovērtē OIM ietekme uz sektoriem, kas nākotnē tiks iekļauti tā darbības jomā, un ka ziņojumam attiecīgā gadījumā var pievienot tiesību akta priekšlikumu.

Regulas 1. panta 22. punktā tiek mainīts importētas elektroenerģijas emisijas faktors, lai tiktu ņemta vērā no jebkādiem avotiem saražota elektroenerģija. Tas maina arī nosacījumus attiecībā uz importētajā elektroenerģijā iegulto faktisko emisiju piemērošanu, padarot tos elastīgākus.

Regulas 2. pantā ir paredzēti noteikumi par ierosināto pasākumu stāšanās spēkā un piemērošanu. Lai pirmās OIM deklarācijas varētu laikus iesniegt līdz 2027. gada 30. septembrim, importētās elektroenerģijas emisijas faktora aprēķināšanas metodes izmaiņas un importētajā elektroenerģijā iegulto faktisko emisiju piemērošanas nosacījumu izmaiņas piemēros elektroenerģijai, kas importēta kopš 2026. gada 1. janvāra. Izmaiņas, kas jāievieš OIM reģistrā vai kalendārā gada sākumā, to skaitā darbības jomas paplašināšana, to attiecinot arī uz lejupējiem produktiem, tiks piemērotas no 2028. gada 1. janvāra.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Regulu (ES) 2023/956 attiecībā uz darbības jomas paplašināšanu, to attiecinot arī uz lejupējām precēm un apiešanas novēršanas pasākumiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/956³ sākotnēji tika izstrādāta ar ierobežotu darbības jomu, kas attiecās tikai uz oglekļa emisiju pārvirzes riskam vispakļautākajām precēm un olgļekļietilpīgākajām precēm. Tās darbības joma būtu pakāpeniski jāpaplašina, aptverot arī produktus, kas atrodas zemāk regulas I pielikumā uzskaitīto preču vērtības ķēdē.
- (2) Paziņojumā “Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plāns”⁴ Komisija noteica mērķi paplašināt oglekļa ievēkorekcijas mehānisma (OIM) darbības jomu, attiecinot to arī uz konkrētiem tēraudietilpīgiem un alumīnietilpīgiem lejupējiem produktiem, un novērst apiešanas risku un praksi, kas varētu apdraudēt OIM mērķu īstenošanu, ieskaitot to, ka trešās valstis novirza zema emisiju līmeņa preces uz Savienības tirgu, jo netiek īstenoti centieni dekarbonizēt visu to ražošanu.
- (3) Tā kā OIM mērķis ir motivēt trešo valstu operatorus samazināt emisijas, Savienība ir apņēmusies Eiropas zaļā kursa⁵ ārējās dimensijas satvarā un atbilstīgi Parīzes nolīgumam⁶ sniegt atbalstu un sadarboties ar valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem, lai panāktu to ražošanas nozaru dekarbonizāciju. Savienībai būtu

¹ OV C , , .lpp. .

² OV C , , .lpp. .

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/956 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido oglekļa ievēkorekcijas mehānismu (OV L 130, 16.5.2023., 52. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

⁴ Paziņojums “Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plāns”, [COM/2025/125 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025DC0085)<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

⁵ Paziņojums “Eiropas zaļais kurss”, [COM/2019/640 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025DC0085).

⁶ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

jāturpina ar saviem budžeta līdzekļiem atbalstīt šīs valstis, jo īpaši vismazāk attīstītās valstis, lai veicinātu to pielāgošanos šajā regulā paredzētajiem pienākumiem. Savienībai būtu jāturpina atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās darbības minētajās valstīs, to skaitā šo valstu centienus dekarbonizēt un pārveidot savas nozares, ievērojot daudzgadu finanšu shēmas maksimālo apjomu un finansiālo atbalstu, ko Savienība sniedz starptautiskajam finansējumam klimata pārmaiņu jomā. Tas ir vēl vairāk nostiprināts ES globālajā klimata un enerģētikas redzējumā⁷, kurā norādīts, ka ES proaktīvi sadarbosies ar partneriem nolūkā nodrošināt labāku ES iekšpolitikas un ārpolitikas saskaņotību. Lai gan tiek uzsākta pakāpeniska OIM piemērošana, Savienība plāno stiprināt partnerības un atbalstīt plašākus klimata pārmaiņu mazināšanas centienus, arī finansiāli atbalstot valstu dekarbonizācijas centienus.

- (4) Pēc Regulas (ES) 2023/956 iekļaušanas EEZ līgumā EBTA valstis, kas piemēro OIM, šajā regulā nebūtu jāuzskata par trešām valstīm un tās būtu jāsvīturo no III pielikuma. Tiktu izveidota kopēja OIM zona, kurā Regulas (ES) 2023/956 2.a pantā noteiktā robežvērtība kļūtu kopīgi piemērojama importam Savienībā un to EBTA valstu muitas teritorijās, kuras piemēro OIM.
- (5) Pēc Regulas (ES) 2023/956 iekļaušanas EEZ līgumā tā būtu jāpiemēro to I pielikumā uzskaitīto preču, kuru izcelsme ir trešā valstī, pārstrādes produktiem, uz kuriem attiecas Regulas (ES) Nr. 952/2013 256. pantā minētā ieviešanas pārstrādei procedūra, ja tie tiek reeksportēti uz tādas EBTA valsts muitas teritoriju, kura īsteno OIM, ar nosacījumu, ka tie tiek importēti vienā no minētajām muitas teritorijām. Būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras, lai tā varētu paredzēt sīki izstrādātus nosacījumus attiecībā uz OIM piemērošanu šādām precēm.
- (6) Līdz ar Regulas (ES) 2023/956 iekļaušanu EEZ līgumā, būtu jāprecizē, ka regulu nepiemēro precēm, kas iepriekš laistas brīvā apgrozībā to EBTA valstu muitas teritorijā, kuras īstenoja OIM, ar nosacījumu, ka muitas deklarētājs attiecīgajā muitas deklarācijā norāda, ka preces iepriekš ir laistas brīvā apgrozībā EBTA valstu muitas teritorijā.
- (7) Pēc Regulas (ES) 2023/956 iekļaušanas EEZ līgumā EBTA valstis, kas piemēro OIM, šajā regulā nebūtu jāuzskata par trešām valstīm un tās būtu jāsvīturo no III pielikuma. Tiktu izveidota kopēja OIM zona, kurā Regulas (ES) 2023/956 2.a pantā noteiktā robežvērtība kļūtu kopīgi piemērojama importam Savienībā un to EBTA valstu muitas teritorijās, kuras piemēro OIM.
- (8) Šai regulai nebūtu jāattiecas uz tādu trešo valstu izcelsmes elektroenerģijas plūsmu, kas radusies darbībās, kuras pārvaldes sistēmu operatori veic, lai nodrošinātu savu tīklu drošu darbību, to skaitā ārkārtas situācijās un neplānotu plūsmu gadījumā īstenotās darbībās.
- (9) Pienācīgi atzīstot attiecīgo trešo valstu panākto progresu virzībā uz elektroenerģijas sistēmu tirgu sasaisti, tiek nodrošināts, ka visi šajā regulā paredzētie laika ziņā ierobežotie atbrīvojumi pilnīgi atbilst Savienības stratēģiskajiem mērķiem un šo trešo valstu konkrētajiem sasniegumiem. Pašreizējās elektroenerģijas infrastruktūras efektīva izmantošana un trešo valstu elektroenerģijas tirgu integrācija Savienības iekšējā elektroenerģijas tirgū būtiski veicina izmaksu samazināšanu gan dalībvalstīm,

⁷ Kopīgs paziņojums "ES globālais redzējums klimata un enerģētikas jomā: nodrošināt Eiropas konkurētspēju pasaules tirgos un paātrināt pārkārtošanos uz tīru ekonomiku", [JOIN\(2025\) 25 final](#).

gan attiecīgajām trešām valstīm un nodrošina piegādes drošību. Šāda atzīšana būtu jāierosina saprašanās memorandā starp Komisiju un trešām valstīm, par kurām Komisija pārbaudē konstatējusi, ka tās ir pilnīgi transponējušas attiecīgos elektroenerģijas tirgus *acquis*. Saprašanās memorandā būtu jānosaka Regulā (ES) 2023/956 paredzētā atbrīvojuma piemērošanas grafiks un vienlaikus jāņem vērā attiecīgo tirgus noteikumu un pārvades sistēmas operatora (PSO) iestāžu noteikumu ievērošana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/943⁸ un Komisijas Regulu (ES) 2015/1222⁹, un attiecīgo valstu panāktais progress virzībā uz tādiem oglekļa cenas noteikšanas instrumentiem, kas ir līdzvērtīgi ES ETS, ciktāl tas attiecas uz elektroenerģijas ražošanu.

- (10) Lai nodrošinātu, ka vienotā masas robežvērtība nepārsniedz 1 % no importētajās precēs un pārstrādes produktos iegultajām emisijām pēc Regulas (ES) 2023/956 darbības jomas paplašināšanas, attiecinot to arī uz lejupējiem produktiem, robežvērtības ikgadējais novērtējums 2027. gadā būtu jāveic, pamatojoties uz importa datiem par lejupējām precēm, kuras iekļautas šajā darbības jomas paplašināšanā.
- (11) OIM mērķis ir novērst oglekļa emisiju pārvirzes risku, nodrošinot, ka produktiem neatkarīgi no tā, vai tos Savienībā ražo vai importē, tiek piemērota līdzvērtīga oglekļa cena. Taču, kamēr ievērojams Savienības starptautisko partneru skaits īsteno politikas pieejas, kuru klimatisko ieceru līmenis nav līdzvērtīgs, pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks, kā rezultātā kopējās emisijas ir lielākas nekā tad, ja oglekļa emisiju pārvirzes nebūtu.
- (12) Ļaunprātīga prakse var rasties tad, ja tirgus dalībnieki izmanto iespēju lietot faktiskās emisijas, lai nepamatoti – pilnīgi vai daļēji – izvairītos no OIM paredzētās finansiālās atbildības, un tādējādi mazina OIM efektivitāti oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanā Savienībā un Savienības klimata politikas mērķu sasniegšanā.
- (13) Komisijai būtu jāuzrauga OIM ietekme uz Savienības iekšējo tirgu, lai novērtētu tādas ļaunprātīgas prakses risku, kas apdraud OIM efektivitāti, un iespējamo ietekmi uz Savienības iekšējo tirgu, arī analizējot muitas importa deklarācijas un OIM deklarācijas vai pamatojoties uz jebkādu atbilstošu informācijas avotu, tajā skaitā no dalībvalstīm, izmantojot informācijas apmaiņu OIM ekspertu grupā vai citu attiecīgu informācijas apmaiņu.
- (14) Lai varētu ātri reaģēt gadījumos, kad pierādījumi liecina par augstu ļaunprātīgas prakses risku, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka, kāda informācija ir jādeklarē, ja tiek izmantotas faktiskās emisijas preču un izcelsmes kombinācijai, un pierādījumus, kas apliecina, ka šāda ļaunprātīga prakse nav īstenota. Ja Komisija atrod pietiekamus pierādījumus, kas liecina par augstu ļaunprātīgas prakses risku, tai trīs mēnešu laikā pēc konstatēšanas būtu jārikojas, pieņemot deleģētos aktus. Šie nosacījumi un pierādījumi būtu jāizstrādā samērīgi, un tiem nevajadzētu radīt nevajadzīgu slogu operatoriem un importētājiem.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta versija), (OV L 158, 14.6.2019., 54.–124. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

⁹ Komisijas Regula (ES) 2015/1222 (2015. gada 24. jūlijs), ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

- (15) Lai identificētu importētājus, kurus pārstāv netiešs pārstāvis muitā, atļaujas pieteikumā būtu jānorāda pārstāvēto importētāju uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas (*EORI*) numurs vai jebkāds cits valsts identifikācijas numurs.
- (16) Lai novērstu tādu iegulto emisiju nepareizas deklarēšanas risku, kas noteiktas, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, Komisijai un kompetentajai iestādei vajadzētu būt iespējai pieprasīt atzītajam OIM deklarētājam pierādījumus, ka importētās preces ir ražotas deklarētajā iekārtā un deklarētajā ražošanas periodā. Par dažām precēm, piemēram, tādām, uz kurām attiecas lielāks emisiju intensitātes neviendabīgums, vai tikai noteiktos gadījumos pierādījumi būtu jāprasa OIM deklarācijas satvarā. Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu preces, par kurām šādi pierādījumi būtu jāpieprasa OIM deklarācijas satvarā, un konkrētu iesniedzamo pierādījumu veidu.
- (17) Nolūkā atvieglot informācijas par trešo valstu operatoriem apstrādi, samazināt operatoram un atzītajam OIM deklarētājam radīto administratīvo slogu un atvieglot OIM deklarāciju izskatīšanu, operatoru reģistrācijai vajadzētu būt obligātam solim, lai varētu noteikt iegultās emisijas, pamatojoties uz faktiskajām verificētajām emisijām.
- (18) Lai veicinātu saskaņotu pieeju OIM deklarāciju izskatīšanai, būtu jāprecizē, ka Komisija īstenošanas aktā par OIM deklarācijas standarta formātu var noteikt OIM deklarāciju izskatīšanas procedūras.
- (19) Emisijām, ko rada pirmspatēriņa lūžņu ražošana Savienībā, piemēro oglekļa cenu, jo saskaņā ar ES ETS emisijas mēra iekārtas līmenī. Tā kā uz pirmspatēriņa alumīnija un pirmspatēriņa tērauda lūžņiem saskaņā ar Regulu (ES) 2023/956 attiecinā nulle emisijas, importētām precēm, kurās par ielaides materiālu izmanto pirmspatēriņa alumīnija un pirmspatēriņa tērauda lūžņus, piemēro zemāku oglekļa cenu nekā Savienībā ražotām precēm, tādējādi vājinot OIM efektivitāti I pielikumā uzskaitīto preču oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanā.
- (20) Lai stiprinātu OIM efektivitāti preču oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanā, precēs iegulto emisiju aprēķināšanā būtu jāņem vērā pirmspatēriņa alumīnija lūžņu un pirmspatēriņa tērauda lūžņu emisijas. Tā kā pirmspatēriņa lūžņi ir blakusprodukts, kas netīši rodas metāla preču ražošanas procesā un ko nekavējoties var atkārtoti izmantot ražošanā, tas pats par sevi netiek uzskatīts par pakļautu oglekļa emisiju pārvirzes riskam. Tāpēc pirmspatēriņa alumīnija lūžņu un pirmspatēriņa tērauda lūžņu emisijas būtu jāņem vērā tikai tad, ja tos izmanto par prekursoru šīs regulas I pielikumā uzskaitītajām precēm. Komisijai būtu jānodrošina, ka netiek apieta to emisiju uzraudzība, ziņošana un verificācija, kas iegultas pirmspatēriņa lūžņos, kurus izmanto par ielaides materiālu (prekursoru), piemēram, nepareizi ziņojot par pirmspatēriņa lūžņiem kā par pēcpatēriņa lūžņiem nolūkā samazinātu noteiktās iegultās emisijas.
- (21) Lai atvieglotu Regulas (ES) 2023/956 piemērošanu, Savienība saistībā ar īstenošanas regulu par ārvalstīs samaksātās oglekļa cenas uzskaiti var ņemt vērā oglekļa kredītus saskaņā ar Parīzes nolīguma 6. pantu.
- (22) Būtu jāprecizē, ka, ņemot vērā faktisko emisiju ziņošanai, aprēķināšanai un verificācijai nepieciešamo dažu datu elementu komerciāli sensitīvo raksturu, operators var izvēlēties atklāt tikai to elementu kopsavilkumu, kas vajadzīgi, lai noteiktu un verificētu iegultās emisijas un piemērotu faktisko emisiju izmantošanas nosacījumus attiecīgajām preču un izcelsmes kombinācijām. Atzītajam OIM deklarētājam būtu jāprasa veikt tikai atklātās informācijas uzskaiti.

- (23) Specifiskas problēmas rada tādu faktisko emisiju izmantošana, kas iegultas no dažādiem ielaides materiāliem (prekursoriem) ražotās leņķpējās precēs, un tad, ja šie materiāli pieder pie dažādiem OIM sektoriem vai sektoriem, kas neietilpst šīs regulas darbības jomā. Šīm precēm parasti ir garākas un sarežģītākas globālās vērtības ķēdes, un to ražošana ietver vairākus ražošanas posmus. Iegūt verificētu informāciju par ielaides materiālu (prekursoru) faktiskajām emisijām būs administratīvi sarežģīti, un tas atturētu no faktisko emisiju izmantošanas. Lai šīs problēmas risinātu, būtu jāatvieglo standartvērtību attiecināšana uz šīm konkrētajām precēm, nepiemērojot uzcelojumu un neskarot OIM vidisko integritāti.
- (24) Tā kā oglekļa cenas dokumentācijas sertificēšana var notikt pirms preces importēšanas Savienībā, nav lietderīgi prasīt, lai persona, kas sertificē oglekļa cenas dokumentācijā iekļauto informāciju, būtu neatkarīga no atzītā OIM deklarētāja.
- (25) Tā kā, lai varētu atvilkt trešā valstī faktiski samaksāto oglekļa cenu, iegultajām emisijām jābūt balstītām uz faktiskajām verificētajām emisijām un tā kā oglekļa cenas dokumentācijas sertifikācijā jāizmanto iegulto emisiju iepriekšēja verifikācija, iegulto emisiju verifikācija un par šīm emisijām samaksātās oglekļa cenas sertifikācija ir cieši saistītas un, iespējams, to var veikt viena un tā pati persona. Turklāt oglekļa cenas sertifikācijai būtu jāpiemēro līdzīga kontrole un pārraudzība kā emisiju verifikācijai. Tāpēc būtu jāprecizē, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus par nosacījumiem, lai pārliecinātos par tās personas kvalifikāciju, kura OIM reģistrā sertificē oglekļa cenas dokumentācijā ietverto informāciju, un arī par valsts akreditācijas struktūras piešķirto akreditāciju, un aptver nepieciešamās sertifikācijas procedūras un informācijas apmaiņu.
- (26) Lai sarežģītu preču gadījumā atvieglotu iegulto emisiju verifikāciju, būtu jāprecizē, ka operatoram būtu jāvar kopīgot informāciju ar citu operatoru, ieskaitot informāciju par ielaides materiālos (prekursoros) iegulto emisiju verifikāciju.
- (27) Lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzēja vai atzītā OIM deklarētāja finansiālo stāvokli, kompetentajām iestādēm būtu jāvar pieprasīt garantiju, ja pieteikuma iesniedzējs nav iedibināts divu finanšu gadu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas gada. Lai nodrošinātu ieņēmumu pienācīgu iekasēšanu, ir lietderīgi arī dot kompetentajām iestādēm iespēju izmantot sniegto garantiju, ja atzītais OIM deklarētājs nepilda savu pienākumu katra ceturkšņa beigās nodrošināt tādu OIM sertifikātu skaitu, kas atbilst 50 % no emisijām, kuras iegultas precēs, ko tas kopš gada sākuma importējis Savienībā.
- (28) Būtu jāprecizē, ka, lai valstu akreditācijas struktūras, Komisija un kompetentās iestādes varētu kontrolēt un uzraudzīt verificētājus, ir jānosaka verifikācijas procedūras, kas verificētājiem jāizmanto.
- (29) Lai saglabātu OIM kā oglekļa emisiju pārvirzes novēršanas pasākuma efektivitāti, Komisijai OIM sertifikātu cena jāaprēķina, pamatojoties uz Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ("ES ETS") izolīto kvotu nedēļas vidējiem rādītājiem. Lai nodrošinātu, ka OIM sertifikāta cena vienmēr precīzi atspoguļo ETS cenas, ir lietderīgi paredzēt īpašu aprēķināšanas noteikumu kalendārajām nedēļām, kurās izsoles platformā notiek tikai viena izsole.
- (30) Atzītajiem OIM deklarētājiem, kas pārsniedz uz vienu masu balstīto robežvērtību, no 2027. gada ir jānodrošina, ka OIM sertifikātu skaits to kontā OIM reģistrā katra ceturkšņa beigās atbilst vismaz 50 % no emisijām, kas iegultas no attiecīgā gada sākuma importētajās precēs. Tā kā šā noteikuma pamatā ir gada cikls, uz kuru balstās

OIM sertifikātu atpirkšanas ierobežojums, ir lietderīgi no to OIM sertifikātu skaita, kurus ietekmē ceturkšņa aprēķins, izslēgt citos gados, nevis attiecīgajā kalendārajā gadā iegādātus sertifikātus.

- (31) Lai racionalizētu atpirkšanas procesu, palielinātu procesa efektivitāti un samazinātu administratīvo slogu, vienlaikus saglabājot drošības integritāti un stingru pārraudzību, būtu jāparedz iespēja, ka atzītā OIM deklarētāja pārpalikušos OIM sertifikātus tieši atpērk kompetentā iestāde.
- (32) Attiecībā uz dažām precēm, piemēram, klinkera saturu cementā, slāpekļa saturu mēslošanas līdzekļos vai tērauda sakausējumu elementiem, preces materiāls un ķīmiskais sastāvs ir svarīgs faktors iegulto emisiju noteikšanā. Lai novērstu risku, ka tiek nepareizi deklarētas iegultās emisijas, kas noteiktas, pamatojoties uz faktiskajām emisijām konkrētām precēm, uz kurām attiecas lielāka emisiju intensitātes neviendabība, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, kuros prasa muitas deklarācijā norādīt preces materiālu un ķīmisko sastāvu.
- (33) Lai nodrošinātu, ka muitas dienesti sniedz kompetentajām iestādēm un Komisijai visu muitas informāciju un datus, kas vajadzīgi, lai varētu īstenot Regulu (ES) 2023/956, ir jāprecizē attiecīgie pavaddokumenti, informācija un dati, tostarp izpildes dokuments, kas muitas dienestiem jāpaziņo.
- (34) Būtu jāprecizē, ka, lai noteiktu personu, kas ir atbildīga par šajā regulā noteikto pienākumu izpildi, jāizmanto muitas deklarācijā, izpildes dokumentā, saņemšanas deklarācijā vai jebkurā citā attiecīgā muitas dokumentā norādītais OIM konta numurs brīdī, kad preces tiek laistas brīvā apgrozībā.
- (35) Lai nodrošinātu kompetentajām iestādēm OIM reģistrā pieejamo muitas datu un informācijas precizitāti, kompetentajām iestādēm būtu jāvar pieprasīt muitas dienestiem vai Komisijai šīs informācijas apstiprināšanu. Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, kuros nosaka, kāda informācija, cik periodiski, kādos termiņos un ar kādiem līdzekļiem ir jāpaziņo.
- (36) Lai novērstu praksi, kas varētu apdraudēt OIM mērķu sasniegšanu, Komisijai Savienības līmenī būtu pastāvīgi jāuzrauga apiešanas prakse, kas ietver preču piegādes ķēdes mākslīgu pielāgošanu nolūkā izvairīties no Regulā (ES) 2023/956 noteikto pienākumu izpildes.
- (37) Lai varētu ātri reaģēt uz nopietnām un neparedzamām sekām, ko rada preces iekļaušana OIM darbības jomā un kuras rada nopietnu kaitējumu Savienības iekšējam tirgum, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētos aktus preces izslēgšanai no Regulas (ES) 2023/956 darbības jomas.
- (38) Lai nodrošinātu labāku saskaņotību ar kombinēto nomenklatūru ("KN"), kas noteikta Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87¹⁰, būtu jāprecizē dažu KN kodu apraksts Regulas (ES) 2023/956 I pielikumā.
- (39) Līdz ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK¹¹, ar kuru izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā ("ES

¹⁰ Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

ETS”), paredzētās pagaidu bezmaksas kvotu sadales pakāpenisku izbeigšanu un OMI pakāpenisku ieviešanu, oglekļa emisiju pārvirzes risks, no augšupējām nozarēm, uz kurām patlaban attiecas OIM, visticamāk, novirzīsies uz lejupējiem produktiem. Tāpēc, lai saglabātu OIM mērķu efektivitāti, Regulas (ES) 2023/956 darbības joma ir jāpaplašina, attiecinot to arī uz produktiem, kas atrodas zemāk vērtības ķēdē.

- (40) Saskaņā ar Eiropas Tērauda un metālu rīcības plānu Regulas (ES) 2023/956 darbības jomas paplašināšanā galvenā uzmanība būtu jāpievērš metāla sektoriem un precēm ar ievērojamu OIM produktu īpatsvaru. Tāpēc tai būtu jāattiecas uz tēraudietilpīgām un alumīnījietilpīgām lejupējām precēm, kas ir visvairāk importētas Savienībā skaita, vērtības un apjoma ziņā un kas ietver vislielāko oglekļa emisiju pārvirzes risku. Tērauda un alumīnija sektorā ir arī vislielākās tehniskās iespējas aprēķināt precēs iegultās faktiskās emisijas.
- (41) Tēraudietilpīgo un alumīnījietilpīgo lejupējo preču atlasei būtu jābalstās uz skaidri noteiktiem kritērijiem un robežvērtībām, kas atspoguļo ar katru produktu saistīto oglekļa emisiju pārvirzes risku, ieskaitot to iegulto emisiju īpatsvaru, to klimatisko nozīmīgumu un tehnisko iespējamību tās iekļaut Regulas (ES) 2023/956 darbības jomā. Oglekļa emisiju pārvirzes risks būtu jānovērtē gan attiecībā uz produkta tirgojamību, gan produkta ielaides materiālos (prekursoros) iegulto oglekļa izmaksu un produkta kopējās pievienotās vērtības salīdzinājumu. Pamatojoties uz tiem pašiem kritērijiem, Komisijai nākotnē būtu jāizvērtē minētās regulas darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz papildu lejupējām precēm, un jāizklāsta savi secinājumi ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (42) Saskaņā ar citām precēm piemērojamajiem principiem un aprēķina metodēm lejupējās precēs iegultās emisijas būtu jāaprēķina, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, ko verificējis verificētājs, vai atsaucoties uz standartvērtībām, kuras aprēķinājusi un pieejamas darījusi Komisija. Tā kā ražošanas procesu sistēmas robežas ir tās, uz kurām attiecas ES ETS, lejupējās precēs iegultās emisijas būtu jāattiecina tikai uz emisijām, ko satur ielaides materiāli (prekursori). Iegulto emisiju aprēķinā būtu jāņem vērā lejupējo preču ielaides materiāli (prekursori), kas nav uzskaitīti Regulas (ES) 2023/956 II pielikumā.
- (43) Uz atsevišķu lejupējo preču iegultajām emisijām – atkarībā no preces materiāla sastāva – OIM darbības joma var neattiekties. Tāpēc ir jāprecizē, ka Regulas (ES) 2023/956 I pielikuma darbības jomā nebūtu jāiekļauj lejupējās preces, kas ir izgatavotas tikai no tādiem materiāliem, kuri neietilpst OIM darbības jomā.
- (44) Specifiskas problēmas rada tādu faktisko emisiju izmantošana, kas iegultas no dažādiem ielaides materiāliem (prekursoriem) ražotās lejupējās precēs, un tad, ja šie materiāli pieder pie dažādiem OIM sektoriem vai sektoriem, kas neietilpst šīs regulas darbības jomā. Šīm precēm parasti ir garākas un sarežģītākas globālās vērtības ķēdes, un to ražošana ietver vairākus ražošanas posmus. Iegūt verificētu informāciju par ielaides materiālu (prekursoru) faktiskajām emisijām būs administratīvi sarežģīti, un tas atturētu no faktisko emisiju izmantošanas. Lai šīs problēmas risinātu, būtu jāatvieglo standartvērtību attiecināšana uz šīm konkrētajām precēm, nepiemērojot uzcenojumu un neskarot OIM vidisko integritāti.
- (45) Saistībā ar to faktisko emisiju izmantošanu, kas iegultas lejupējās precēs, uz kurām attiecas Regulas (ES) 2023/956 I pielikumā iekļautie sektori “Dzelzs un tērauds”, “Alumīnijs” un “Kombinēto metālu produkti”, rodas specifiskas problēmas. Ņemot vērā grūtības savākt datus dažu šo preču komponentu piegādes ķēdē, visu šajās iedaļās

- iekļauto preču īpatnējās iegultās emisijas būtu jāaprēķina kā funkcija no preču ielaides materiālu (prekursoru) iegultajām emisijām.
- (46) Importētās elektroenerģijas emisijas faktora aprēķināšanai izmantotā metode būtu jāmaina tā, lai ņemtu vērā no visiem avotiem, arī nefosilā kurināmā avotiem, saražoto elektroenerģiju. Tāpēc Komisijai būtu jāaprēķina pārskatītās importētās elektroenerģijas standartvērtības un jādara tās pieejamas.
- (47) Lai nodrošinātu konsekventu metodoloģisko pieeju netiešajām emisijām piemērotajām standartvērtībām, būtu jāprecizē, ka alternatīvajai standartvērtībai attiecībā uz netiešajām emisijām, par kuru trešā valsts vai trešo valstu grupa var pierādīt, ka tā ir zemāka par Komisijas noteikto vērtību, vajadzētu būt aprēķinātai ar to pašu metodi, ar kuru netiešās emisijas nosaka Komisija.
- (48) Lai atvieglotu elektroenerģijas iegulto emisiju noteikšanu, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, nosacījumi par faktisko iegulto emisiju piemērošanu importētajai elektroenerģijai būtu jāpadara elastīgāki. Būtu jāprecizē, ka var izmantot noteiktus elektroenerģijas pirkuma līgumus, kas noslēgti starp starpniekiem. Turklāt, ņemot vērā praktiskās grūtības pierādīt, ka nevienā tīkla punktā importa laikā nav fiziskas tīkla pārslodzes, šis kritērijs un alternatīvais kritērijs attiecībā uz tieša savienojuma ar Savienības pārvades sistēmu pierādīšanu būtu jāatceļ. Visbeidzot, šis kritērijs nebūtu jāizpilda gadījumos, kad elektroenerģijas importam paredzētā pārvades jauda tiek piešķirta, izmantojot netiešu jaudas piešķiršanu.
- (49) Tā kā daži datu elementi, kas ir iegulto emisiju verificācijas pamatā, ir komerciāli sensitīvi, verificācijas ziņojumā būtu jāiekļauj tikai tā informācija, kas vajadzīga precēs iegulto emisiju noteikšanai. Verifikācijas ziņojumā nebūtu jāiekļauj informācija par iekārtas emitētajām emisijām vai par šīs regulas darbības jomā neiekļautām precēm, kura verificētajam tomēr jāizskata.
- (50) Lai grozītu dažus nebūtiskus Regulas (ES) 2023/956 elementus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz preču svītrošanu no I pielikuma darbības jomas, ja tas nepieciešams sakarā ar nopietnu kaitējumu Savienības iekšējam tirgum, ko izraisījuši nopietni un neparedzami apstākļi, un līdz brīdim, kad šie nopietnie un neparedzami apstākļi ir beigušies. Konkrētāk, lai dalība deleģēto aktu sagatavošanā būtu līdzvērtīga, Eiropas Parlamentam un Padomei visus dokumentus vajadzētu saņemt vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un to ekspertiem būtu jāvar sistemātiski piekļūt Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās tiek sagatavoti deleģētie akti.
- (51) Tā kā šīs regulas mērķus, t. i., paplašināt mehānismu, ko Savienība pieņēmusi, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzes risku un tādējādi samazinātu globālās oglekļa emisijas, un cīnītos pret apiešanas risku un praksi, kas var būtiski kavēt OIM mērķu sasniegšanu, nevar pietiekami labi sasniegt, dalībvalstīm rīkojoties atsevišķi, bet šo mērķu mēroga un ietekmes dēļ tos var rezultatīvāk īstenot Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteiktajam subsidiaritātes principam. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (52) Tāpēc Regula (ES) 2023/956 būtu attiecīgi jāgroza.
- (53) Lai saistībā ar elektroenerģijas iegulto emisiju noteikšanu līdz 2027. gada 30. septembrim varētu iesniegt pirmās šajā regulā paredzētās OIM deklarācijas, izmaiņas metodē, ar ko aprēķina importētās elektroenerģijas emisijas faktoru, un

izmaiņas nosacījumos par faktisko iegulto emisiju piemērošanu importētai elektroenerģijai būtu jāpiemēro kopš 2026. gada 1. janvāra importētai elektroenerģijai. Lai nodrošinātu pietiekamu paredzamību, Regulas (ES) 2023/956 I pielikuma darbības jomas paplašināšana un VIII pielikumā uzskaitīto ielaides materiālu (prekursoru) iekļaušana būtu jāpiemēro no 2028. gada 1. janvāra.

(54) Tāpēc Regula (ES) 2023/956 būtu attiecīgi jāgroza,
IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2023/956

Regulu (ES) 2023/956 groza šādi:

1) regulas 2. pantu groza šādi:

a) pantā iekļauj šādu 2.a punktu:

“2.a Pēc iekļaušanas EEZ līgumā šo regulu piemēro arī to I pielikumā uzskaitīto preču, kuru izcelsme ir trešā valstī, pārstrādes produktiem, uz ko attiecas Regulas (ES) Nr. 952/2013 256. pantā minētā ieviešanas pārstrādei procedūra, ja tie tiek reeksportēti uz Norvēģijas vai Islandes muitas teritoriju, ar nosacījumu, ka tie tiek importēti šajās valstīs.

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros paredzēti sīki izstrādāti nosacījumi OIM piemērošanai šādiem produktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 29. panta 2. punktā.”;

b) panta 4. punktam pievieno šādu daļu:

“Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, šo regulu pēc tās iekļaušanas EEZ līgumā nepiemēro trešo valstu izcelsmes precēm, kas iepriekš laistas brīvā apgrozībā to EBTA valstu muitas teritorijā, kuras ir ieviesušas OIM, ar nosacījumu, ka muitas deklarētājs nākamajā Savienības muitas teritorijā iesniegtajā muitas deklarācijā norāda, ka preces iepriekš ir laistas brīvā apgrozībā minēto EBTA valstu muitas teritorijā, un ar nosacījumu, ka pēc muitas dienesta pieprasījuma muitas deklarētājs dara pieejamus dokumentus vai informāciju, kas apliecina, ka preces iepriekš ir laistas brīvā apgrozībā attiecīgo EBTA valstu muitas teritorijā. Muitas deklarētājam ir pienākums nodrošināt šādu pierādījumu pieejamību muitas deklarācijas iesniegšanas brīdī.”;

c) pantā iekļauj šādu 7.a punktu:

“Ja trešā valsts ir lūgusi integrēt savu elektroenerģijas tirgu Savienības elektroenerģijas tirgū, veicot tirgu sasaisti saskaņā ar starptautisku nolīgumu, Komisija, ja tā ir konstatējusi, ka minētā trešā valsts ir pilnīgi transponējusi elektroenerģijas tirgus *acquis*, var noslēgt saprašanās memorandu ar šo trešo valsti.

Pirmajā daļā minētajā saprašanās memorandā nosaka 2. panta 7. punktā paredzētā atbrīvojuma piemērošanas grafiku un ES ETS līdzvērtīga oglekļa cenas noteikšanas instrumenta īstenošanas grafiku attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu.”;

d) panta 8. punktu aizstāj ar šādu:

“Trešo valsti vai teritoriju, kas atbilst visiem 7. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, iekļauj III pielikuma 2. punktā. Izvērtējot, vai ir izpildīti šā panta 7. punktā izklāstītie

nosacījumi, Komisija ņem vērā progresu, kas panākts saskaņā ar 2. panta 7.a punktā paredzētajā saprašanās memorandā noteikto grafiku.”;

e) panta 11. un 12. punktu aizstāj ar šādu:

“11. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 28. pantu, lai grozītu III pielikuma 1. vai 2. punktā izklāstītos sarakstus ar trešām valstīm vai teritorijām, vai nu pievienojot vai svītrojot trešo valsti vai teritoriju, atkarībā no tā, vai attiecībā uz minēto trešo valsti vai teritoriju ir izpildīti 6., 7. vai 9. punktā izklāstītie nosacījumi, vai saistībā ar OIM iekļaušanu EEZ līgumā. Ja tas nepieciešams steidzamu nenovēršamu iemeslu dēļ, pievienojot trešo valsti III pielikuma 2. punktā izklāstītajam trešo valstu vai teritoriju sarakstam, saskaņā ar šo punktu pieņemtajiem deleģētajiem aktiem piemēro 28.a pantā paredzēto procedūru.

Savienība var noslēgt nolīgumus ar trešām valstīm vai teritorijām, lai 9. panta piemērošanā būtu iespējams ņemt vērā oglekļa cenas noteikšanas mehānismus šādās valstīs vai teritorijās un trešo valstu akreditācijas struktūru savstarpēju atzīšanu juridiskas personas akreditācijai par verificētāju saskaņā ar 18. pantu.”;

2) regulas 2.a panta 3. punktam pievieno šādu daļu:

“Komisija 2027. gada novērtējumam, kas jāiesniedz līdz 2027. gada 30. aprīlim, izmanto šīs regulas I pielikumā un Regulas (ES) XX/XX [grozošā regula] I pielikumā iekļauto preču importa datus.”;

3) regulas 3. pantu papildina ar šādu 35. punktu:

“35) “ļauņprātīga prakse” ir prakse, ko tirgus dalībnieks īsteno nolūkā gūt labumu, nepamatoti izvairoties – pilnīgi vai daļēji – no OIM radītajām finansiālajām saistībām un tādējādi mazinot OIM efektivitāti oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanā ES.”;

4) regulas 5. panta 5. punkta h) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“h) attiecīgā gadījumā *EORI* numurs vai cits valsts identifikācijas numurs, to personu vārdi/nosaukumi un kontaktinformācija, kuru vārdā pieteikuma iesniedzējs rīkojas.”;

5) regulas 6. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu groza šādi:

1) punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) kopējās šā punkta a) apakšpunktā minēto preču iegultās emisijas, kas attiecībā uz elektroenerģiju izteiktas tonnās CO₂e emisiju uz megavatstundu, bet attiecībā uz pārējām precēm tonnās CO₂e emisiju uz katra veida preču tonnu, un kas aprēķinātas saskaņā ar 7. pantu un, ja iegultās emisijas nosaka, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, ko operators norādījis OIM reģistrā saskaņā ar 10. pantu, verificētas saskaņā ar 8. pantu.”;

2) punktam pievieno šādu e) un f) apakšpunktu:

“e) attiecīgā gadījumā, lai novērstu nepareizas deklarēšanas risku, ko rada piegādes ķēdes izsekojamības trūkums, pierādījumus, ka iepriekšējā kalendārajā gadā importētās preces ir ražotas deklarētajā iekārtā un faktiskajā ražošanas laikā, kas minēts OIM deklarācijā;

f) ja saskaņā ar deleģēto aktu, kas pieņemts atbilstīgi 7. punktam, iegultās emisijas nosaka, pamatojoties uz faktiskajām emisijām preču un izcelsmes kombinācijai, kas ir

pakļauta augstam ļaunprātīgas prakses riskam, pierādījumus, kas apliecina, ka augstais ļaunprātīgas prakses risks nav īstenojies.”;

b) panta 6. punkta pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus par OIM deklarācijas standartformātu, ieskaitot detalizētu informāciju, kas paziņojama par katru iekārtu un izcelsmes valsti vai citu trešo valsti, un preču veidu, ar ko pamato šā panta 2. punktā minētos kopējos daudzumus, jo īpaši attiecībā uz iegultajām emisijām, samaksāto oglekļa cenu un oglekļa standartcenu 9. panta 4. punkta nolūkā, par OIM deklarācijas iesniegšanas procedūru, izmantojot OIM reģistru, kā arī par procedūru, kādā saskaņā ar 19. pantu izskatāma OIM deklarācija, un par kārtību, kādā saskaņā ar 22. panta 1. punktu nododami šā panta 2. punkta c) apakšpunktā minētie OIM sertifikāti, jo īpaši attiecībā uz procesu un to, kā atzītais OIM deklarētājs izvēlas nododamos sertifikātus.”;

c) pantam pievieno šādu 6.a un 7. punktu:

“6.a Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus par to preču vai preču un izcelsmes kombināciju noteikšanu, par kurām OIM deklarācijā jāiekļauj pierādījumi saskaņā ar 2. punkta e) apakšpunktu, kā arī par to, kāda veida pierādījumi jāsniedz. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 29. panta 2. punktā.

7. Komisija Savienības līmenī uzrauga OIM ietekmi uz Savienības iekšējo tirgu. Ja Komisija, ņemot vērā attiecīgo informāciju, ieskaitot no muitas importa deklarācijām un OIM deklarācijām, konstatē, ka ir pietiekami pierādījumi par augstu ļaunprātīgas prakses risku attiecībā uz kādu preču un izcelsmes kombināciju, tā par šiem riskiem var informēt importētājus un atzītos OIM deklarētājus, tā par šiem riskiem var informēt kompetentās iestādes un muitas iestādes, lai tiktu palielināts to veiktās kontroles līmenis, un tā tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 28. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot metodes preču un izcelsmes kombinācijas noteikšanai, deklarējamo informāciju par faktisko emisiju izmantošanu minētajām preču un izcelsmes kombinācijām, kā arī pierādījumus, kas jāsniedz, lai pierādītu, ka ļaunprātīga prakse nav īstenojama.

Komisija pieņem pirmajā daļā minētos deleģētos aktus trīs mēnešu laikā pēc tam, kad ir konstatējusi, ka pastāv pietiekami pierādījumi par augstu ļaunprātīgas prakses risku.”;

6) regulas 7. pantu groza šādi:

a) pantā iekļauj šādu 2.a punktu:

“2.a Nosakot precēs iegultās emisijas, ņem vērā VIII pielikumā uzskaitītajos ielaides materiālos (prekursoros) iegultās emisijas.”;

b) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Atzītais OIM deklarētājs glabā atbilstīgi 10. panta 7. punktam atklāto informāciju, kas vajadzīga iegulto emisiju aprēķināšanai saskaņā ar V pielikumā noteiktajām prasībām. Šī informācija ir pietiekami detalizēta, lai Komisija un kompetentā iestāde varētu izskatīt OIM deklarāciju saskaņā ar 19. panta 2. punktu.”;

c) panta 7. pantam pievieno šādu daļu:

“Pirmajā daļā minētajos īstenošanas aktos var iekļaut to lejupējo preču uzskaitījumu, kurām piegādes ķēdes sarežģītības dēļ un neskarot OIM vidisko integritāti, nav jāpiemēro uzcenojums.”;

7) regulas 9. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu groza šādi:

1) punkta trešo teikumu aizstāj ar šādu:

“Minētajos dokumentos saturošo informāciju sertificē persona, kas ir neatkarīga no trešās valsts iestādēm.”;

2) punktam pievieno šādu daļu:

“Pirmajā daļā minētā neatkarīgā persona var būt juridiska persona, ko attiecīgajā akreditācijas jomā akreditējusi valsts akreditācijas struktūra.”;

b) panta 5. punktu groza šādi:

1) punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, pamatojoties uz līdzvērtības principu, par gada vidējās faktiski samaksātās oglekļa cenas, kas minēta šā panta 1. punktā, un noteikto oglekļa gada standartcenu, kas minētas šā panta 4. punktā, konvertēšanu atbilstošā nododamo OIM sertifikātu skaita samazinājumā. Minētie akti arī reglamentē ārvalstu valūtā izteiktas oglekļa cenas konvertēšanu euro pēc gada vidējā maiņas kursa, nepieciešamajiem pierādījumiem, ka oglekļa cena ir faktiski samaksāta, šā panta 1. punktā minēto attiecīgo atlaižu vai cita veida kompensācijas piemēriem, šā panta 2. punktā minētās neatkarīgās personas kvalifikāciju un nosacījumiem, lai pārliecinātos par minētās personas neatkarību. Iepriekšējā punktā minētā kvalifikācija ietver valsts akreditācijas struktūras piešķirtu akreditāciju, sertifikācijas procedūru specifiku un pienācīgu informācijas apmaiņu starp neatkarīgo personu, valsts akreditācijas struktūrām, Eiropas Komisiju un kompetentajām iestādēm. Komisija tiek pilnvarota arī reglamentēt nosacījumus oglekļa kredītu atskaitīšanai saskaņā ar Parīzes nolīguma 6. pantu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 29. panta 2. punktā.”;

2) punktam pievieno šādu daļu:

“Pirmajā daļā minētā kvalifikācija ietver valsts akreditācijas struktūras piešķirtu akreditāciju, sertifikācijas procedūru specifiku un pienācīgu informācijas apmaiņu starp neatkarīgo personu, valsts akreditācijas struktūrām, Komisiju un kompetentajām iestādēm.”;

8) regulas 10. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Lai varētu verificēt iegultās emisijas, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, kā arī attiecīgā gadījumā noteikt trešā valstī samaksāto oglekļa cenu, Komisija pēc trešā valstī esošas iekārtas operatora pieprasījuma 14. pantā minētajā OIM reģistrā reģistrē informāciju par šo operatoru un tā iekārtu.”;

b) panta 5. punktam pievieno šādu e) apakšpunktu:

“e) attiecīgā gadījumā saskaņā ar 6. panta 7. punktu nodrošina, ka ir izpildīti paredzētie nosacījumi par faktisko emisiju izmantošanu attiecīgajām preču un izcelsmes kombinācijām.”;

c) panta 7. punkta pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Operators var šā panta 5. punktā minēto informāciju par faktisko emisiju izmantošanas nosacījumiem attiecīgajām preču un izcelsmes kombinācijām saskaņā ar 6. panta 7. punktu, par iegulto emisiju verifikāciju un par trešā valstī samaksāto oglekļa cenu atklāt atzītam OIM deklarētājam vai citam operatoram.”;

d) panta 7. punkta otro teikumu aizstāj ar šādu:

“Operators var atzītajam OIM deklarētājam izpaust tikai 5. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā noteiktās informācijas kopsavilkumu. Atzītajam OIM deklarētājam ir tiesības izmantot minēto atklāto informāciju, lai izpildītu 8. pantā minēto pienākumu.

Ja atzītais OIM deklarētājs izvēlas iesniegt OIM deklarāciju, pamatojoties uz šo atklāto informāciju, atzītais OIM deklarētājs joprojām ir atbildīgs par pareizā OIM sertifikātu skaita nodošanu saskaņā ar 22. panta 1. punktu.”;

9) regulas 17. pantu groza šādi:

a) pantā iekļauj šādu 5.a punktu:

“5.a Atkāpjoties no 5. punkta, ja kompetentā iestāde konstatē, ka pieteikuma iesniedzējs vai atzītais OIM deklarētājs nav pierādījis savas finansiālās spējas izpildīt regulā paredzētos pienākumus, to skaitā nav izpildījis 22. panta 2. punktā noteikto prasību, tā var pieprasīt garantiju.

Kompetentā iestāde šādas garantijas summu nosaka kā summu, kas aprēķināta no to OIM sertifikātu kopējā skaita, kuri atzītajam OIM deklarētājam būtu jānodod saskaņā ar 22. pantu attiecībā uz vienu no turpmāk minētajiem:

a) to preču importu, par kurām ziņots saskaņā ar 5. panta 5. punkta g) apakšpunktu;

b) muitas deklarācijā deklarēto importēto preču daudzumu un citu attiecīgu informāciju, kas kompetentajai iestādei pieejama par iepriekšējiem diviem kalendārajiem gadiem; un

c) aplēsi, kurā vienotā masas robežvērtība būtu pārsniegta par vidējo rādītāju, kas atbilst attiecīgajiem sektoriem, uz kuriem attiecas šī regula.

Sniegtā garantija ir bankas garantija, ko pēc pirmā pieprasījuma izmaksā finanšu iestāde, kura darbojas Savienībā, vai cita veida garantija ar līdzvērtīgu drošību.”;

b) panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Ja garantija ir nepieciešama saskaņā ar 5. punktu, kompetentā iestāde garantiju atbrīvo uzreiz pēc 30. septembra otrajā gadā, kurā atzītais OIM deklarētājs ir nodevis OIM sertifikātus saskaņā ar 22. pantu.

Ja garantija ir nepieciešama saskaņā ar 5.a punktu, kompetentā iestāde garantiju atbrīvo uzreiz pēc 30. septembra otrajā gadā, kurā atzītais OIM deklarētājs ir nodevis OIM sertifikātus saskaņā ar 22. pantu. Neatkarīgi no iepriekš minētā kompetentā iestāde var nolemt pagarināt garantijas termiņu, ja šāds pagarinājums ir pienācīgi pamatots.

Ja atzītais OIM deklarētājs nenodod pietiekamu OIM sertifikātu daudzumu saskaņā ar 22. pantu un pēc lēmuma pieņemšanas saskaņā ar 19. panta 5. punktu, kompetentā iestāde sniegto garantiju izmanto nesamaksātās finanšu korekcijas atgūšanai.

Kompetentā iestāde nosaka atgūstamo summu, pamatojoties uz sertifikātu skaitu, kas būtu bijis jānodod, un sertifikātu cenu lēmuma pieņemšanas dienā.”;

- 10) regulas 18. panta 3. punktā pievieno šādu teikumu:

“Minētajos deleģētajos aktos norāda arī verificācijas procedūras, kas jāizmanto verificētajiem.”;
- 11) regulas 19. pantā iekļauj šādu 2.a punktu:

“2.a Ja iegultās emisijas nosaka, pamatojoties uz faktiskajām emisijām, Komisija vai tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā OIM deklarētājs ir iedibināts, OIM deklarācijas izskatīšanas satvarā var pieprasīt atzītajam OIM deklarētājam pierādījumus par to, ka importētās preces ir ražotas OIM deklarācijā minētajā iekārtā.”;
- 12) regulas 21. pantu groza šādi:
 - a) panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Kalendārajās nedēļās, kurās izsoles platformā nenotiek izsoles, OIM sertifikātu cena ir ES ETS kvotu vidējā noslēguma cena pēdējā nedēļā, kurā izsoles platformā notika izsoles. Kalendārajās nedēļās, kurās izsoles platformā notiek tikai viena izsole, OIM sertifikātu cena ir minētās noslēguma cenas un pēdējās nedēļas, kad platformā notika vairākas izsoles, vidējā cena.”;
 - b) panta 2. punkta pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Komisija publicē OIM sertifikātu cenu savā tīmekļa vietnē vai jebkādā citā piemērotā veidā nākamās kalendārās nedēļas pirmajā darbdienā.”;
- 13) regulas 22. panta 2. punktam pievieno šādu daļu:

“No 2028. gada pirmajā daļā minēto aprēķinu veic, pamatojoties vienīgi uz OIM sertifikātiem, ko atzītais OIM deklarētājs iegādājies tajā pašā gadā.”;
- 14) regulas 23. panta 1. punkta otrās daļas pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Pārpalikušos OIM sertifikātus atpērk, izmantojot 20. pantā minēto kopējo centrālo platformu.”;
- 15) regulas 25. pantu groza šādi:
 - a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Muitas dienesti periodiski un automātiski, jo īpaši izmantojot uzraudzības mehānismu, kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 56. panta 5. punktu, paziņo Komisijai konkrētu informāciju par importam deklarētajām precēm. Minētajā informācijā iekļauj importētāja vai atzītā OIM deklarētāja *EORI* numuru vai identifikācijas veidu, kas deklarēts saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 6. panta 2. punktu, kā arī atzītā OIM deklarētāja OIM konta numuru, preču astoņu ciparu KN kodu, daudzumu, izcelsmes valsti, muitas deklarācijas datumu un muitas procedūru, un citus datus, kas ir būtiski, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, attiecīgā gadījumā ieskaitot izpildes dokumentus, reeksporta deklarācijas un līdzvērtīgus muitas dokumentus. Ja importētājam nav *EORI* numura, muitas dienesti paziņo Komisijai arī importētāja vārdu/nosaukumu, adresi un, ja tāda ir pieejama, kontaktinformāciju.

Deklarējot I pielikumā uzskaitītās preces vai no šādām precēm iegūtus pārstrādes produktus importam, muitas deklarācijā vai jebkurā citā attiecīgā dokumentā

norādītais OIM konta numurs norāda atzīto OIM deklarētāju, kas uzņemas šajā regulā noteikto pienākumu izpildi.”;

b) panta 3. punktam pievieno šādu daļu:

“Ja kompetentā iestāde uzskata, ka informācija ir nepareiza vai neprecīza, tā var pieprasīt muitas dienestiem vai Komisijai pārbaudīt šīs informācijas pareizību vai precizitāti.”;

c) panta 6. punkta pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, kuros nosaka, kāda informācija, cik periodiski, kādos termiņos un ar kādiem līdzekļiem ir jāpaziņo saskaņā ar šā panta 2. un 3. punktu.”;

d) pantam pievieno šādu 7. punktu:

“7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, kuros identificē I pielikumā uzskaitīto preču materiālus un ķīmisko sastāvu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 29. panta 2. punktā.”;

16) regulas 27. panta 2. punktam pievieno šādu c) apakšpunktu:

“c) piegādes ķēžu mākslīga koriģēšana, lai precēm tiktu piemērotas zemākas standartvērtības.”;

17) regulā iekļauj šādu 27.a pantu:

“27.a pants

Nopietni un neparedzēti apstākļi

Komisija uzrauga situāciju Savienības līmenī, lai uzraudzītu OIM ietekmi uz Savienības iekšējo tirgu. Ja Komisija, ņemot vērā attiecīgos pierādījumus, uzskata, ka preces iekļaušana I pielikumā rada nopietnu kaitējumu Savienības iekšējam tirgum tādu nopietnu un neparedzētu apstākļu dēļ, kas ir saistīti ar ietekmi uz preču cenām, tā tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 28. pantu, lai svītrotu attiecīgo precī no I pielikuma, līdz minētie nopietnie un neparedzami apstākļi būs beigušies.”;

18) regulas 28. pantu groza šādi:

a) panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Pilnvaras pieņemt 2. panta 10. un 11. punktā, 2.a panta 3. punktā, 6. panta 7. punktā, 18. panta 3. punktā, 20. panta 5.a un 6. punktā, 27. panta 6. punktā un 27.a pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no [grozošās regulas spēkā stāšanās dienas]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu ne vēlāk kā deviņu mēnešu laikā pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 2. panta 10. un 11. punktā, 2.a panta 3. punktā, 6. panta 7. punktā, 18. panta 3. punktā, 20. panta 5.a un 6. punktā, 27. panta 6. punktā un 27.a pantā minēto pilnvaru deleģēšanu.”;

b) panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Saskaņā ar 2. panta 10. un 11. punktu, 2.a panta 3. punktu, 6. panta 7. punktu, 18. panta 3. punktu, 20. panta 5.a un 6. punktu, 27. panta 6. punktu un 27.a pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad

minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

- 19) regulā iekļauj šādu 28.a pantu:

“28.a pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Kad par deleģēto aktu paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei, tiek izklāstīti steidzamības procedūras izmantošanas iemesli.

2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 28. panta 7. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.”;

- 20) regulas 30. panta 6. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Pirms 2028. gada 1. janvāra un turpmāk ik pēc diviem gadiem Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs regulas piemērošanu un OIM darbību. Attiecīgā gadījumā šim ziņojumam var pievienot tiesību akta priekšlikumu vai īstenošanas vai deleģētos aktus, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu. Ziņojumā iekļauj šādu informāciju:

a) novērtējumu par OIM ietekmi uz:

- i) oglekļa emisiju pārvirzi, ieskaitot saistībā ar eksportu;
- ii) aptvertajām nozarēm;
- iii) iekšējo tirgu, ekonomisko un teritoriālo ietekmi visā Savienībā;
- iv) inflāciju un preču cenu;
- v) nozarēm, kas izmanto I pielikumā uzskaitītās preces;
- vi) starptautisko tirdzniecību, arī resursu pārvirzi; un
- vii) VAV;

b) novērtējumu par:

- i) pārvaldības sistēmu, ieskaitot novērtējumu par OIM deklarētāju garantiju un atzīšanas īstenošanu un administrēšanu dažādās dalībvalstīs;
- ii) šīs regulas darbības jomu, ieskaitot iespēju paplašināt regulas darbības jomu, attiecinot to arī uz papildu precēm, kas pakļautas oglekļa emisiju pārvirzes riskam;
- iii) saskaņā ar šo regulu pieņemto īstenošanas aktu un deleģēto aktu piemērotību;
- iiib) standartvērtību noteikšanas metožu piemērotību un standartvērtībām piemēroto uzcenojumu;
- iii) apiešanas praksi;
- iv) dalībvalstīs piemērotajiem sodiem;

- v) vienotās masas robežvērtības piemērošanu, ieskaitot iespēju palielināt minēto robežvērtību un ieviest papildu sūtījumu robežvērtību;
- c) izmeklēšanas rezultātiem un uzliktajiem sodiem;
- d) apkopotu informāciju par emisiju intensitāti katrā I pielikumā uzskaitīto dažādo preču izcelsmes valstī.”;
- 21) regulas I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas I pielikumu;
- 22) regulas IV pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas II pielikumu;
- 23) regulas VI pielikuma 2. punktu groza šādi:
- a) svīturo g)–j) apakšpunktu,
- b) punktā iekļauj šādu ka) apakšpunktu:
“ka) katras lejupējās preces materiālu sastāvs;”;
- 24) regulai pievieno jaunu VIII pielikumu, kā norādīts regulas III pielikumā.

2. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Regulas II pielikuma 1. un 6. punktu piemēro no 2026. gada 1. janvāra.

Taču regulas 1. panta 6. punkta a) apakšpunktu, 1. panta 8. punkta a), b) un c) apakšpunktu, 1. panta 21., 23. un 24. punktu un II pielikuma 2. punktu piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS	3
1.1.	Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums	3
1.2.	Attiecīgā politikas joma	3
1.3.	Mērķi	3
1.3.1.	Vispārīgie mērķi	3
1.3.2.	Konkrētie mērķi	3
1.3.3.	Paredzami rezultāti un ietekme	3
1.3.4.	Snieguma rādītāji	3
1.4.	Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:	4
1.5.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	4
1.5.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tai skaitā sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks	4
1.5.2.	ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “ES iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.	4
1.5.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas	4
1.5.4.	Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem	5
1.5.5.	Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tai skaitā pārdales iespējas, novērtējums	5
1.6.	Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums	6
1.7.	Plānotās budžeta izpildes metodes	6
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI	8
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	8
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	8
2.2.1.	Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	8
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu	8
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)	8
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	9
3.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	10
3.1.	Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas	10
3.2.	Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām	12

3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām.....	12
3.2.1.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta.....	12
3.2.1.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	17
3.2.2.	Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām.....	22
3.2.3.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	24
3.2.3.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta.....	24
3.2.3.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	24
3.2.3.3.	Kopā apropriācijas	24
3.2.4.	Aplēstās cilvēkresursu vajadzības.....	25
3.2.4.1.	Finansētas no apstiprinātā budžeta.....	25
3.2.4.2.	Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	26
3.2.4.3.	Kopējās cilvēkresursu vajadzības	26
3.2.5.	Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām.....	28
3.2.6.	Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu	28
3.2.7.	Trešo personu iemaksas	28
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	29
4.	DIGITĀLĀ DIMENSIJA.....	29
4.1.	Digitālās vajadzības	30
4.2.	Dati.....	30
4.3.	Digitālie risinājumi.....	31
4.4.	Sadarbspējas novērtējums	31
4.5.	Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi	32

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisms

1.2. Attiecīgā politikas joma

Klimata politika

1.3. Mērķi

1.3.1. *Vispārīgie mērķi*

Ņemot vērā ES klimatisko ieceru paplašināto vērienu, OIM ieviešanas visaptverošais mērķis ir risināt klimata pārmaiņas, samazinot SEG emisijas ES un pasaulē.

Grozījumu priekšlikuma mērķis ir nostiprināt OIM efektivitāti oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršanā.

1.3.2. *Konkrētie mērķi*

Visaptverošais mērķis risināt klimata pārmaiņas ir sīkāk formulēts vairākos konkrētos mērķos, t. i.: i) novērst oglekļa emisiju pārvirzes risku līdz ar ES ieceru palielināšanu; ii) veicināt stabilu un drošu politikas sistēmu ieguldījumiem mazoglekļa vai bezoglekļa tehnoloģijās; iii) nodrošināt, ka vietējiem produktiem un importam piemēro līdzīgu oglekļa cenas noteikšanas līmeni; iv) iedrošināt trešo valstu ražotājus, kuri eksportē uz ES, ieviest mazoglekļa tehnoloģijas; v) nodrošināt pasākuma efektivitāti, samazināt apiešanas risku, tādējādi nodrošinot vidisko integritāti; vi) nodrošināt samērīgu administratīvo slogu uzņēmumiem un publiskajām iestādēm pasākuma piemērošanas gaitā.

Grozījumu priekšlikuma mērķis ir stiprināt OIM spēju aizsargāt pret oglekļa emisiju pārvirzes risku, paplašinot mehānisma darbības jomu, to attiecinot arī uz lejupējiem produktiem, ieviešot papildu noteikumus, ar ko novērst apiešanu, un precizējot elektroenerģijas importam piemērojamos noteikumus.

1.3.3. *Paredzamie rezultāti un ietekme*

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Ar OIM ieviešanu ir paredzēts samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas gan ES27, gan pārējā pasaulē sektoros, uz kuriem attiecas OIM. Paredzams, ka OIM arī samazinās oglekļa emisiju pārvirzes risku un tādējādi pakāpeniski aizstās ES ETS kvotu bezmaksas sadali.

Attiecībā uz ekonomisko ietekmi pirms OIM regulas pieņemšanas veiktā modelēšana liecināja, ka OIM un citu tādu pasākumu ieviešana, kas vajadzīgi, lai sasniegtu ES kāpināto klimatisko ieceru vērienu, 2030. gadā varētu izraisīt IKP samazināšanos ES27 par 0,22 % līdz 0,23 %. Ietekme uz ieguldījumiem ir neliela. Attiecībā uz patēriņu OIM, šķiet, ir nedaudz lielāka negatīvā ietekme, salīdzinot ar scenāriju, kurā kāpināts klimatisko ieceru vēriens un OIM nav ieviests.

Efektīvi samazinot oglekļa emisiju pārvirzi, OIM ieviešana samazina importu ES27. Kopumā OIM sociālā ietekme ir ierobežota.

Ir gaidāma administratīva ietekme uz Komisiju, uzņēmumiem un valstu iestādēm. Kopumā paredzams, ka, lai arī atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem un

iestādēm būs ievērojamas, tās būs samērīgas un pārvaldāmas, ņemot vērā pasākuma sniegtos vidiskos ieguvumus.

Saskaņā ar aplēsēm grozījumu priekšlikuma īstenošana līdz 2030. gadam samazinās ikgadējās globālās SEG emisijas par aptuveni 0,7 Mt CO₂e. Turklāt ir paredzams, ka ar to tiks vēl vairāk samazināta oglekļa emisiju pārvirze. Pamatojoties uz JRC veikto modelēšanu, tiek lēsts, ka OIM tā pašreizējā redakcijā samazinās oglekļa emisiju pārvirzes rādītāju²⁶ par 43 % salīdzinājumā ar scenāriju bez OIM. Tiek lēsts, ka darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz konkrētiem tērauda un alumīnija lejupējiem produktiem, vēl vairāk samazinās oglekļa emisiju pārvirzes rādītāju un kopējais samazinājums salīdzinājumā ar scenāriju bez OIM būs 76 %. Darbības jomas paplašināšanai, to attiecinot arī uz lejupējiem produktiem, būs niecīga makroekonomiskā ietekme, un tiek lēsts, ka tās ietekme uz ES IKP būs mazāka par 0,001 %, bet kopējā ietekme uz tirdzniecību, ražošanu un patēriņa cenām ES būs neliela.

Darbības joma tiek paplašināta, to attiecinot arī uz lejupējiem produktiem, nevis tādēļ, lai gūtu ieņēmumus, bet gan tādēļ, lai stiprinātu OIM efektivitāti oglekļa emisiju pārvirzes novēršanā. Tomēr tiek prognozēts, ka priekšlikuma īstenošana līdz 2030. gadam radīs gada ieņēmumus aptuveni 0,58 miljardu EUR apmērā. Tā kā tiek pakāpeniski atceltas ES ETS paredzētās bezmaksas kvotas un tiek pakāpeniski ieviests OIM, pēc 2030. gada ieņēmumiem būtu jāturpina palielināties, sasniedzot aptuveni 0,69 miljardus EUR līdz 2035. gadam.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Mērķi	Rādītāji	Mērīšanas instrumenti / datu avoti
Samazināt SEG emisijas	<ul style="list-style-type: none"> - Emisiju līmenis ES - Emisiju līmenis pasaulē 	<ul style="list-style-type: none"> - Emisiju statistika - Sektoru statistika - Trešo valstu paziņojumi par to, vai OIM ir veicinājis to oglekļa cenas noteikšanu
Veicināt tīrākus ražošanas procesus trešās valstīs	<ul style="list-style-type: none"> - OIM sektoru faktisko emisiju dinamika trešās valstīs - Elektroenerģijas importa līmenis - To faktisko vērtību īpatsvars, par kurām ziņo attiecībā uz elektroenerģiju 	<ul style="list-style-type: none"> - Emisiju līmenis, ko pierādījuši trešo valstu ražotāji, uz kuriem attiecas OIM - OIM reģistrs
Novērst oglekļa emisiju pārvirzi	<ul style="list-style-type: none"> - Pārsniedzošie emisiju rādītāji - Emisiju līmenis ES attiecībā pret globālajām emisijām - Tirdzniecības plūsmas OIM sektoros - Tirdzniecības plūsmas lejupējo produktu tirgū 	<ul style="list-style-type: none"> - Emisiju statistika - Tirdzniecības statistika - Sektoru statistika

²⁶ Pārvirzes rādītāji ir definēti kā emisiju pieaugums lejupējos sektoros ārpus ES attiecībā pret emisiju samazinājumu šajos sektoros ES.

Nodrošināt saskaņību ar ES politiku	- Importa sertifikātu cena atbilst cenai ES ETS	- ES ETS un OIM iestāžu statistika
Samazināt administratīvo slogu	- OIM izpildes savlaicīga panākšana (piemēram, iespējama saskaņošanas procedūra) - Eksportētāja emisiju faktiskā līmeņa pārbaudes	- Atsauksmes no nozares un publiskajām iestādēm, kas atbild par OIM īstenošanu - OIM administrēšanai nepieciešamais darbinieku skaits

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

- jaunu darbību
- jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību²⁷
- esošas darbības pagarināšanu
- vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tai skaitā sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

OIM tika ieviests no 2023. gada oktobra. OIM shēmas vienkāršota sistēma patlaban ir spēkā līdz 2025. gada beigām. Konkrētāk, pašlaik tiek piemērots pārejas laiks (datu vākšanas izmēģinājums), lai veicinātu netraucētu OIM ieviešanu un sniegtu tirgotājiem un importētājiem iespēju pielāgoties.

Komisijas dienesti ir atbildīgi par OIM īstenošanu un izpildi gan pārejas laikā (2023.–2025. gads), gan galīgajā posmā (no 2026. gada).

Tas nozīmē, ka pārejas laikā ir jāvāc informācija no OIM preču importētājiem ES par šajās precēs iegultajām SEG emisijām un jāanalizē dati.

Oglekļa ievadkorekcijas mehānisms (OIM) paredz pakāpeniski ieviest dažādas funkcijas, kas vajadzīgas tā efektīvai īstenošanai. Vispirms ir jāgatavo vairāki ziņojumi un pārskati, lai atvieglotu finansiālo saistību ieviešanu. Atzīstot to, OIM regula paredz īstenošanu divos secīgos periodos: pārejas laikā no 2023. gada oktobra līdz 2025. gada beigām un galīgajā periodā no 2026. gada sākuma.

Pārejas laikā importētājiem un ES iestādēm (muitas iestādēm) noteiktais pienākums attiecas tikai uz ceturkšņa OIM ziņojumu iesniegšanu papildus importa deklarācijām.

Pārejas laikā tika ieviesta pārejas informācijas pārvaldības sistēma (OIM pārejas laiks – OIM PL), lai atbalstītu ceturkšņa ziņojumu iesniegšanu un vākšanu, kā arī katra ziņojuma datu iekļaušanu apkopotā datubāzē, tādējādi atvieglotot to efektīvu analīzi ziņošanas vajadzībām saskaņā ar regulas noteikumiem.

Turklāt pārejas laikā muitas dienestiem ir uzdots informēt muitas deklarētājus par pienākumu paziņot informāciju, lai palīdzētu vākt informāciju, kā arī palielināt informētību par nepieciešamību attiecīgā gadījumā pieprasīt atzītā OIM deklarētāja statusu (pirms OIM preču pirmās importēšanas no 2026. gada 1. janvāra).

²⁷

Kā minēts 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā Finanšu regulā, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

Galīgais periods sāksies 2026. gada 1. janvārī attiecībā uz galvenajiem šeit uzskaitītajiem OIM deklarāciju un sertifikātu pārvaldības pakalpojumiem un vienu gadu agrāk attiecībā uz atzīto deklarētāju reģistrāciju un OIM atļauju izskatīšanu, ko veic kompetentās iestādes.

- Importētājiem ir tiesības importēt šīs preces tikai pēc tam, kad kompetentās iestādes tiem ir piešķirušas atļauju (izņemot atkāpes piemērošanas gadījumā), vai ja tie ir iecēluši pārstāvi, kas atzīts par OIM deklarētāju. Muitas dienestiem nevajadzētu atļaut OIM preču importu, ja nav iesaistīts atzīts OIM deklarētājs. Turklāt muitas dienesti var veikt preču pārbaudes, tajā skaitā pārbaudīt atzītā OIM deklarētāja identifikāciju, astoņu ciparu KN kodu, importēto preču daudzumu un izcelsmes valsti, deklarācijas datumu un muitas procedūru. Izstrādājot kopējus riska kritērijus un standartus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 50. pantu, Komisijai būtu jāņem vērā ar OIM saistītie riski.

- OIM pamatā vajadzētu būt deklarēšanas sistēmai, kurā atzīts OIM deklarētājs, kas var rīkoties savā vārdā vai pārstāvēt vienu vai vairākus importētājus, ik gadu iesniedz deklarāciju par Savienības muitas teritorijā importētajās precēs iegultajām emisijām un nodod šīm deklarētajām emisijām atbilstošu OIM sertifikātu skaitu.

- Atzītam OIM deklarētājam vajadzētu būt tiesībām prasīt, lai nododamo OIM sertifikātu skaits tiktu samazināts atbilstīgi oglekļa cenai, kas par šīm emisijām jau faktiski samaksāta citās jurisdikcijās. Grozošajā regulā ir ierosināts ieviest oglekļa standartcenu, kas ļautu deklarētājiem pieprasīt atskaitījumu, ja nav iespējams pierādīt, ka oglekļa cena ir faktiski samaksāta.

- Deklarētās iegultās emisijas būtu jāverificē personai, kuru akreditējusi tādas ES dalībvalsts akreditācijas struktūra, kurā deklarētas faktiskās emisijas.

- OIM centrālā sistēma būtu jāveido tā, lai trešo valstu ražošanas iekārtu operatori varētu reģistrēties OIM reģistrā un darīt atzītajiem OIM deklarētājiem pieejamas savas verificētās iegultās SEG emisijas, kas rodas preču ražošanas gaitā. Komisijai būtu jāpārvalda OIM reģistrs, kas satur datus par atzītajiem OIM deklarētājiem, operatoriem un iekārtām, kas atrodas trešās valstīs. Grozošajā regulā ir ierosināts atļaut akreditētiem verificētājiem piekļūt reģistram, lai uzlabotu to emisiju datu ticamību, kurus operatori ar reģistra starpniecību kopīgo ar deklarētājiem.

- Nolūkā samazināt oglekļa emisiju pārvirzes risku Komisijai būtu jārīkojas, lai novērstu apiešanas praksi.

- OIM sertifikātu pārdošanai un atpirkšanai būtu jāizveido kopēja centrālā platforma. Lai pārraudzītu darījumus kopējā centrālajā platformā, Komisijai būtu jāveicina informācijas apmaiņa un sadarbība starp kompetentajām iestādēm, kā arī starp minētajām iestādēm un Komisiju. Turklāt būtu jāizveido ātra informācijas plūsma starp kopējo centrālo platformu un OIM reģistru.

- Komisijai būtu jāveic uz risku balstītas kontroles un attiecīgi jāizskata OIM deklarāciju saturs. Izpildes panākšanas nolūkos dalībvalstis var arī pārskatīt atsevišķas OIM deklarācijas. Atsevišķu OIM deklarāciju pārskatīšanas secinājumi būtu jādara zināmi Komisijai, un OIM reģistrā tie būtu jādara pieejami citām kompetentajām iestādēm.

- Dalībvalstīm vajadzētu būt atbildīgām par to ieņēmumu pareizu noteikšanu un iekasēšanu, kas izriet no šīs regulas piemērošanas.

Tāpēc galīgajā periodā krasi palielinās EK uzticēto uzdevumu skaits un rodas nepieciešamība pēc lielāka darbinieku skaita. Šīs komandas veiktie uzdevumi ietvers OIM deklarētāju atzišanas, ko īsteno dalībvalstu kompetentās iestādes, uzraudzību, centrālās datubāzes un centrālā reģistra pārvaldību, koordinēšanu un informācijas apmaiņu ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm, deklarāciju pārskatīšanu un ārējās platformas pārraudzību, un, visbeidzot, uzdevumus, kuru izpildei nepieciešama juridiskā kompetence, piemēram, tiesvedību un atgūšanu, un finansiālās atbildības pārraudzību. Komandas struktūra ir sīkāk aprakstīta turpmāk.

Galīgajā periodā Komisija būs atbildīga par lielāko daļu uzdevumu, kas izriet no OIM regulas.

Ar grozījumu priekšlikumu tiek ieviesti jauni noteikumi par apiešanas novēršanu, un tie paredz papildu uzdevumus, kuri Komisijai jāveic no 2027. gada. Tie ietver jauno noteikumu par apiešanas novēršanu izstrādi, īstenošanu un darbības uzraudzību. Konkrētāk, saistībā ar šiem pasākumiem būs papildus jāpārbauda to pierādījumu derīgums, ko snieguši importētāji, kuriem ir jāverificē OIM deklarācijā iekļautās informācijas derīgums.

Turklāt, ņemot vērā ieviestajā grozījumā ierosinātās izmaiņas, rodas papildu finansējuma vajadzības, lai finansētu analītisko ieguldījumu, kas tiks sniegts Komisijai no 2027. gada veicamo būtisko uzdevumu izpildei. Konkrētāk, Komisijai būs jāizstrādā (un ik gadu jāatjaunina) standartvērtības, ko piemēros jaunajām regulas I pielikumā iekļautajām precēm. Papildus tam ir paplašināti tās pienākumi saistībā ar apiešanas un izvairīšanās prakses uzraudzību un atklāšanu, tāpēc ir jāiegūst datubāzu un tirgus informācija, ko izmantot stabilā riska analīzes un atklāšanas sistēmā. Tiek lēsts, ka šo pienākumu izpilde 2027. gadā radīs ar IT nesaistītus izdevumus 2 miljonu EUR apmērā papildus budžeta vajadzībām, kas ir norādītas priekšlikumam par OIM vienkāršošanu un stiprināšanu pievienotajā finanšu un digitālajā pārskatā (+ 2 miljoni EUR gadā).

OIM IT budžets

Aplēstais OIM budžets, kas jāpiesaista/jāpiešķir laikposmam no 2023. līdz 2027. gadam, ir 120,69 miljoni EUR. OIM IT budžets ietver analīzes un izstrādes pakalpojumus, izvēršanas pakalpojumus, darbību pakalpojumus, mākoņpakalpojumus un/vai datoraparātūras un programmatūras licences pārejas un galīgās OIM sistēmas vajadzībām, kā izklāstīts turpmāk.

- *CAPEX* izmaksas ir aplēstas, pamatojoties uz faktiski piesaistīto budžetu un EK IT korporatīvās pārvaldības apstiprināto budžetu apstiprinātu konceptuālo dokumentu veidā šādiem iepriekšējiem *TAXUD* ĢD IT projektiem, ņemot vērā to IT arhitektūras modeļa līdzību: *MLS*, *CRMS2*, *SURV3*, *REX*, *CSRD2*, *ESIT*, Eiropas muitas deklarāciju pārvaldības sistēmas, ko izstrādājis un pārvalda *TAXUD* ĢD.

- *OPEX* izmaksas ir novērtētas, pamatojoties uz *TAXUD* ĢD pašreizējām ikgadējām infrastruktūras un darbības izmaksām, tā noteikumiem par IT infrastruktūru, IT atbalsta un apkalpošanas dienesta darbībām attiecībā uz ražošanas sistēmām, ko nodrošina iepriekš minētie projekti.

- Cenas tiek noteiktas, pamatojoties uz spēkā esošajiem pamatlīgumiem.

IT politikas budžeta pozīcijā nav iekļauts Eiropas Komisijas un dalībvalstu kopīga iepirkuma budžets attiecībā uz platformu sertifikātu pirkšanai un pārdošanai darbību pārvaldības nolūkā.

OIM komandā 2027. gadā būtu 90 EK darbinieki (to skaitā 15 IT darbinieki).

Kopējā darbinieku, arī IT personāla, skaita sadalījums laikposmā no 2023. līdz 2027. gadam būtu šāds:

Gads	2023	2024	2025	2026	2027
Kopējo resursu skaits	20	33	44	66	90
OIM komanda	12	21	29	50	74
OIM IT komanda	8	12	15	16	16

Ņemot vērā OIM IT projekta stratēģisko nozīmi, apmēru un sarežģītību, ir jāizveido īpaša OIM IT komanda, kas pārvaldīs projekta vispārējo īstenošanu un darbības.

OIM IT komandā ir 16 darbinieki ar specializētiem IT profiliem OIM IT sistēmas arhitektūras noteikšanai un pārvaldībai un projektu organizēšanai un plānošanai, darbībām saistībā ar izstrādi, ieviešanu, pakalpojumu modeļa organizēšanu, darbību pārvaldību un atbalstu tirdzniecības asociācijām, Komisijas dienestiem, klimata un muitas dienestiem attiecībā gan uz pārejas, gan galīgajām OIM IT sistēmām.

Ierosinātais plāns norīkošanai OIM IT komandā ir šāds:

Gads	2023	2024	2025	2026	2027
Resursu skaits	8	12	15	15	15
AD	4	5	5	5	5
CA	4	7	10	10	10

Papildu ārštata darbinieki (PXE) tiks pieņemti darbā, izmantojot OIM IT budžeta līdzekļus atbilstoši vajadzībai.

- 1.5.2. *ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē "ES iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Iemesli rīcībai ES līmenī (*ex ante*): SEG emisiju samazināšana būtībā ir pārrobežu jautājums, kas jārisina ar efektīvu rīcību pēc iespējas plašākā mērogā. ES kā pārvalstiska organizācija ir spējīga izveidot efektīvu klimata rīcībpolitiku ES, kā tas ir izdarīts ar ES ETS.

ES līmenī jau pastāv saskaņota oglekļa cena. To veido no ES ETS izrietoša cena, ko piemēro sektoriem, uz kuriem attiecas sistēma. Vienīgais nozīmīgais veids, kā nodrošināt līdzvērtību starp oglekļa cenu politiku, kas tiek piemērota ES iekšējā tirgū, un oglekļa cenu politiku, ko piemēro importam, ir rīkoties Savienības līmenī.

Jebkura iniciatīva jāīsteno tā, lai importētājiem neatkarīgi no izcelsmes valsts un ieviešanas vai galamērķa ostas ES tiktu piemēroti vienādi SEG emisiju samazināšanas

nosacījumi un stimuli, kas ir līdzvērtīgi tiem, kurus piemēro vietējiem ražotājiem. Vienīgais efektīvais veids, kā to izdarīt, ir rīkoties ES līmenī.

Ierosināto vienkāršošanu, kas ieviesta ar grozošo regulu, vislabāk var veikt ES līmenī, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un konsekveni. Tas visā Savienībā nodrošinās vienlīdzīgus nosacījumus uzņēmumiem un iestādēm, kuru darbību atvieglos no šā priekšlikuma izrietošā ziņošanas prasību racionalizēšana.

Gaidāmā ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (*ex-post*): SEG emisiju samazināšanu un aizsardzību pret oglekļa emisiju pārvirzes risku ES vienotajā tirgū – līdztekus ES ETS – vispienācīgāk var ieviest ES līmenī. Turklāt nepieciešamās minimālās administratīvās izmaksas vislabāk var nodrošināt, ieviešot konsekventus noteikumus visam vienotajam tirgum, tādējādi vēl vairāk uzsverot ES līmeņa intervences pievienoto vērtību.

Sabiedriskā apspriešana ir apstiprinājusi, ka pasākumu veikšanai OIM jomā ES līmenī ir pievienotā vērtība. Konkrētāk, ieinteresētās personas ir vienprātis, ka ES OIM ir vajadzīgs, ņemot vērā pastāvošās ES un pārējās pasaules ieceru vēriena atšķirības, un lai atbalstītu globālos centienus klimata jomā. Turklāt, ņemot vērā ES pozīciju starptautiskajā tirdzniecībā, ja tā ievieš OIM, vidiskā ietekme uz starptautisko klimatisko ieceru vērienu būs vislielākā, jo kalpos kā iespējamais piemērs.

Tādēļ, lai īstenotu mērķi samazināt emisijas un nodrošināt klimatneitralitāti apstākļos, kuros globālās rīcībpolitikas iecerēm ir atšķirīgs vēriens, ir nepieciešama Eiropas Savienības rīcība.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Grozījumu priekšlikuma pamatā ir OIM īstenošanā gūtā pieredze kopš 2023. gada 1. oktobra, kad šo mehānismu sāka piemērot pārejas laikā.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Komisija 2025. gada 16. jūlijā iesniedza priekšlikumu vērienīgai un dinamiskai daudzgadu finanšu shēmai (DFS) gandrīz 2 triljonu EUR apmērā. Komisija nāca klajā ar pieciem jauniem pašu resursiem savu prioritāšu finansēšanai, vienlaikus atmaksājot to, ko ES ir aizņēmusies *NextGenerationEU* satvarā, un ierobežojot valstu iemaksas ES budžetā. Ierosinātie jaunie pašu resursi ietver OIM, kas, paredzams, laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam radīs vidējos ieņēmumus aptuveni 1,45 miljardu EUR apmērā gadā (faktiskajās cenās).

Grozījumu priekšlikums vēl vairāk paplašina Komisijas uzdevumus un pienākumus nodrošināt OIM efektīvu īstenošanu un nepieļaut tā apiešanu / izvairīšanos no tā īstenošanas. Šajā nolūkā ir vajadzīgs papildu budžeta atbalsts pašreizējās DFS satvarā. Turklāt, neskarot iznākumu sarunās par nākamo DFS, tā kā lielākā daļa uzdevumu tiek veikti regulāri, nākamajā DFS ir jādara pieejami atbilstoši finansēšanas līdzekļi.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tai skaitā pārdales iespējas, novērtējums*

OIM īstenošanas izmaksas tiks finansētas no ES budžeta.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

Ierobežots ilgums

- darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam

beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic tās struktūrvienības, tai skaitā personāls Savienības delegācijās
- ko veic izpildaģentūras

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt)
- Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām
- publisko tiesību subjektiem
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas
- struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamatakātā
- struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai

Piezīmes

Neattiecas

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Komisija nodrošinās, ka ir ieviesti pasākumi, kas vajadzīgi, lai uzraudzītu un izvērtētu OIM darbību un novērtētu tā atbilstību galvenajiem politikas mērķiem.

Līdz pārejas laika beigām 2025. gada nogalē un pēc tam reizi divos gados Komisija publicēs visaptverošus novērtējumus par OIM darbību, arī tā pārvaldību.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Ievērojami centralizēta struktūra ļauj vienoti un efektīvi īstenot OIM visā ES, arī dalībvalstīs ar ierobežotākām administratīvajām spējām klimata jautājumos. Lielākā daļa īstenošanas un izpildes panākšanas funkciju ir uzticētas Komisijas dienestiem. Lai nodrošinātu OIM pareizu īstenošanu un pārvaldību, ir vajadzīgs arī lielāks kontroles funkciju skaits. Komisija ir arīdzan paredzējusi palielināt krāpšanas novēršanas pasākumu skaitu.

Šajā grozījumu priekšlikumā ir iekļauti vairāki noteikumi, kuru mērķis ir samazināt apiešanas un izvairīšanās risku, lai tādējādi palielinātu OIM efektivitāti. Tāpēc Komisijai ir vajadzīgs papildu finansējums šo jauno uzdevumu izpildei un OIM reģistra paplašināšanai.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

OIM pamatā būs deklaratīva sistēma, kas ietver nedeklarēšanas un nepareizas deklarēšanas risku. Tika konstatēti nedeklarēšanas un nepareizas deklarēšanas riski (piemēram, attiecībā uz emisiju intensitāti, importēto apjomu, OIM preču ražošanas vietu).

Tiek veidota iekšējās kontroles sistēma, kas integrē aizsardzības līnijas, kurās izmanto gan automatizētas, uz ekspertu novērtējumu balstītas kontroles, gan riska novērtējumus. Lai šādus riskus atklātu, ir plānots ieviest datu analīzes metodes.

Lai novērstu nedeklarēšanas risku, sistēma pieprasa atļauju pirms regulas darbības jomā iekļauto preču importēšanas. Par šā noteikuma izpildes panākšanu būs atbildīgi valsts muitas dienesti, kuri nelaidīs šīs preces brīvā apgrozībā, ja deklarētājs nebūs atzīts saskaņā ar šo regulu. Turklāt Komisijas dienesti attiecīgā gada laikā arī bieži uzraudzīs iespējamus gadījumus, kuros importētāji nebūs sākuši atļaujas saņemšanas procesu, lai gan būs sasnieguši vai drīzumā sasniegs OIM ziņošanas robežvērtību (arī pārrobežu importa gadījumā).

Lai novērstu nepareizas deklarēšanas risku, tiks izveidota uz risku balstīta pieeja, kuras pamatā būs iepriekš noteikti kritēriji un izlases veida revīzijas. Pašreizējā OIM priekšlikumā ir paredzēts piešķirt Komisijas dienestiem pilnvaras pieprasīt pierādījumus, kas ļauj izmantot faktiskās emisijas dažiem KN kodiem vai izcelsmes vietām. Priekšlikumā arī ir paredzēts pievienot papildu nosacījumus par faktisko emisiju izmantošanu attiecībā uz dažiem KN kodiem un/vai izcelsmi.

Kā preventīvs iespējamas noteikumu apiešanas līdzeklis darbosies arī atturošs sodu režīms. Gan valsts iestāžu OIM deklarāciju līmenī, gan muitas dienestu importa deklarāciju līmenī tiks veikta revīzija.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Komisijas dienesti kontrolēs OIM pareizu piemērošanu, it īpaši OIM sertifikātu nodošanu un *de minimis* robežvērtības pareizu piemērošanu. Lai nodrošinātu izmaksu ziņā lietderīgu kontroli un novērstu apiešanas riskus, tiks īstenota stingra riska pārvaldības sistēma.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, visā izdevumu ciklā piemērojot samērīgus pasākumus, to vidū pārkāpumu novēršanu, konstatēšanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvus un finansiālus sodus.

Lai krāpšanas apkarošanas pasākumi būtu efektīvi, ir nepieciešama aktīva sadarbība, arī zināšanu un informācijas apmaiņa, starp muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm gan valstu, gan ES līmenī; šajā nolūkā var būt nepieciešama arī sadarbība ar trešām valstīm. OIM regulā jau ir paredzēti stabili valstu kompetento iestāžu un muitas iestāžu sadarbības kanāli. Ir izveidots OIM riska pārvaldības tīkls, kas jau ir sācis OIM apiešanas novēršanas darbu, jo īpaši ierosinot OIM regulā paredzamos darbības uzlabojumus apiešanas risku novēršanai.

Grozījumu priekšlikums nostiprina OIM apiešanas risku mazināšanu, jo īpaši ar 1) uzlabotām izsekojamības uzraudzības spējām, kuru mērķis būs novērst emisiju intensitātes nepareizas deklarēšanas risku, 2) lielāku detalizētību, kad tiek ziņots par KN kodu materiālu un ķīmisko sastāvu, nolūkā mazināt emisiju intensitātes nepareizas deklarēšanas risku, un 3) pret ļaunprātīgu praksi vērstiem pasākumiem. Visbeidzot, tiek ierosināts darbības jomā kā OIM prekursoru iekļaut pirmspatēriņa lūžņus, kas tika identificēti kā apiešanas kanāls, ko izmanto, lai mākslīgi samazinātu ražošanas procesa emisijas un tādējādi ar to saistītās OIM finansiālās saistības.

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš neuzticamiem ekonomikas operatoriem (piemēram, čaulas sabiedrībām, “pazudušajiem tirgotājiem”) un pārrobežu tirdzniecībai ES iekšienē. Iepriekš minētā OIM riska pārvaldības tīkla mērķis būs novērst šādus riskus.

Būtu jāievieš raiti krāpšanas apkarošanas pasākumi, ar kuriem reaģēt uz jauniem/jaunatklātiem krāpšanas riskiem. Atbildīgajām iestādēm būtu jāziņo un jāapmainās ar zināšanām par krāpnieciskiem modeļiem. OIM reģistra ieviešanas pamatprincipi ir zināšanu apmaiņa, automatizētas kontroles, pārbaudes un informācijas apmaiņa starp ieinteresētajām personām. OIM riska pārvaldības sistēmas pamatā būs vispāratzītas un funkcionējošas saskarnes saziņai ar muitas iestādēm (CRMS2), lai būtu iespējams paziņot par iespējamiem apiešanas gadījumiem.

Ja atzītais OIM deklarētājs vai importētājs nepildīs OIM regulā noteiktos pienākumus, tiks piemērots sods. Atkārtotu pārkāpumu gadījumā valsts kompetentā iestāde var nolemt apturēt deklarētāja kontu.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. ²⁸	no EBTA valstīm ²⁹	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
7.	20 01 02 01	Dif./nedif	NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
3.	09 20 04 01 (OIM)	Dif.	NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
Neattiecas	Neattiecas	Dif./nedif	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

²⁸ Dif. – diferencētās apropriācijas/ nedif. – nediferencētās apropriācijas.

²⁹ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

Summas, kas attiecas uz 2028.–2034. gada plānošanas periodu, ir indikatīvas un neskar pašreizējo sarunu par nākamo DFS iznākumu.

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija		3	Dabas resursi un vide (IT)				
ĢD: TAXUD			Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
Darbības apropriācijas							
Budžeta pozīcija 09 20 04 01(OIM)	Saistības	(1a)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Maksājumi	(2a)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
Budžeta pozīcija	Saistības	(1b)					0,000
	Maksājumi	(2b)					0,000
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem							
Budžeta pozīcija		(3)					0,000
KOPĀ apropriācijas TAXUD ĢD	Saistības	=1a+1b+3	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Maksājumi	=2a+2b+3	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
			Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Maksājumi	(5)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ apropriācijas 3. IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	=4+6	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Maksājumi	=5+6	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

			Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Maksājumi	(5)	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā daudzgadu finanšu shēmā (atsauces summa)	Saistības	=4+6	28,090	34,750	33,700	35,150	131,690
	Maksājumi	=5+6	17,530	21,157	32,090	34,067	104,844

		Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS 2028–2034
• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	Maksājumi	18,042	15,142	15,852	16,064	25,769	26,542	31,367	148,778

• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)									
KOPĀ apropriācijas 1.–3. izdevumu kategorijā daudzgadu finanšu shēmā (atsauces summa)	Saistības	29,100	24,823	25,568	26,335	27,125	27,939	28,777	189,667
	Maksājumi	18,042	15,142	15,852	16,064	25,769	26,542	31,367	148,778

* Visi skaitļi, kas attiecas uz 2028.–2034. gada DFS, iepriekšējā tabulā ir tikai indikatīvi, gaidot sarunu iznākumu, ko nevar iepriekš noteikt.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”				
<i>TAXUD ĢD</i>		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
• Cilvēkresursi		8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
• Citi administratīvie izdevumi		0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
KOPĀ TAXUD ĢD	Apropriācijas	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(Saistību summa = maksājumu summa)	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
---	------------------------------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

<i>TAXUD ĢD</i>		Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS 2028– 2034
• Cilvēkresursi		13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	93,051
• Citi administratīvie izdevumi		0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	2,375
KOPĀ TAXUD ĢD	Apropriācijas								

KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 4. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(Saistību summa = maksājumu summa)											
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Visi skaitļi, kas attiecas uz 2028.–2034. gada DFS, iepriekšējā tabulā ir tikai indikatīvi, gaidot sarunu iznākumu, ko nevar iepriekš noteikt.

<i>APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS</i>	<i>Gads 2024</i>	<i>Gads 2025</i>	<i>Gads 2026</i>	<i>Gads 2027</i>	<i>2028 . gad s</i>	<i>2029 . gad s</i>	<i>2030. gads</i>	<i>2031 . gad s</i>	<i>2032. gads</i>	<i>2033 . gad s</i>	<i>203 4. g ads</i>	<i>KOPĀ</i>
7. IZDEVUMU KATEGORIJA (2021.–2027. gada plānošanas periods); 4. IZDEVUMU KATEGORIJA (2028.–2034. gada plānošanas periods)												
<i>Cilvēkresursi</i>	8,572	6,271	8,740	11,700	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	13,293	128,334
<i>Citi administratīvie izdevumi – komandējumi</i>	0,600	0,300	0,306	0,312	0,310	0,319	0,329	0,339	0,349	0,359	0,370	3,893
<i>Kopā 7. IZDEVUMU KATEGORIJA (2021.–2027. gada plānošanas periods); 4. IZDEVUMU KATEGORIJA (2028.–2034. gada plānošanas periods)</i>	9,172	6,571	9,046	12,012	13,603	13,612	13,622	13,632	13,642	13,652	13,663	132,227

* Visi skaitļi, kas attiecas uz 2028.–2034. gada DFS, iepriekšējā tabulā ir tikai indikatīvi, gaidot sarunu iznākumu, ko nevar iepriekš noteikt.

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027				
KOPĀ apropriācijas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ		Saistības	37,262	41,321	42,746	47,162	168,491			
daudzgadu finanšu shēmā		Maksājumi	26,702	27,728	41,136	46,079	141,645			
		Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	KOPĀ DFS 2028– 2034	
KOPĀ apropriācijas 1.–4. IZDEVUMU KATEGORIJĀ		Saistības	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	285,091
daudzgadu finanšu shēmā		Maksājumi	29,892	26,904	26,257	26,778	39,136	39,928	44,986	233,881

* Visi skaitļi, kas attiecas uz 2028.–2034. gada DFS, iepriekšējā tabulā ir tikai indikatīvi, gaidot sarunu iznākumu, ko nevar iepriekš noteikt.

		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	2028. ga ds	2029. ga ds	2030. ga ds	2031. ga ds	2032. ga ds	2033. g ads	2034. ga ds	KOPĀ LFDS
<i>KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 1.- 7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ</i>	<i>Saistības</i>	37,262	41,321	42,746	47,162	42,703	38,435	39,190	39,967	40,767	41,591	42,440	453,584
	<i>Maksājumi</i>	26,702	27,728	41,136	46,079	29,892	26,904	26,257	26,778	39,136	39,928	44,986	375,526

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām)*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ

↓	IZNĀKUMI																			
	Veids ³⁰	Vidējās izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ³¹ ...																				
	– Iznākums																			
	– Iznākums																			
	– Iznākums																			
	Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																			
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																				
	– Iznākums																			
	Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																			
KOPSUMMAS																				

³⁰ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

³¹ Kā aprakstīts 1.3.2. iedaļā “Konkrētie mērķi”

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	
7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
Cilvēkresursi	8,572	6,271	8,740	11,700	35,283
Citi administratīvie izdevumi	0,600	0,300	0,306	0,312	1,518
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ					
	9,172	6,571	9,046	12,012	36,801

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās³²

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads	Gads	Gads	Gads	DFS 2028– 2034
	2024	2025	2026	2027	
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	21	21	25	30	30 gadā
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)					
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	12	23	40	60	60 gadā
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]					
- galvenajā birojā	0	0	0	0	
- ES delegācijās	0	0	0	0	
01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0	

³²

Zem tabulas norādiet, cik pilnslodzes ekvivalenta vienību no tabulā norādītā skaita jūsu ģenerāldirektorātā jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai var tikt pārdalītas un kādas ir jūsu neto vajadzības.

01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas	0	0	0	0	
KOPĀ	33	44	65	90	90 gadā

Priekšlikuma īstenošanai nepieciešamais personāls (pilnslodzes ekvivalenta vienībās):

	Tiks nodrošināts no pašlaik pieejamā Komisijas dienestu personāla	Ārkārtas papildu personāls*		
		Tiks finansēts no 7. izdevumu kategorijas vai pētniecības	Tiks finansēts no BA pozīcijas	Tiks finansēts no maksām
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas
Ārštata darbinieki (CA, SNE, INT)	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	<p>Saskaņā ar OIM regulu Komisijai pēc OIM regulas pieņemšanas jāizstrādā vairāki deleģētie un īstenošanas akti. Komisijas darbinieki būs nepieciešami arī OIM sistēmas darbības pārskatīšanai un novērtēšanai un IT sistēmas ieviešanai.</p> <p>Ar grozījumu priekšlikumu tiek ieviesti jauni noteikumi par apiešanas novēršanu, un tie ietver papildu uzdevumus, kuri Komisijai jāveic no 2027. gada. Konkrētāk, saistībā ar šiem pasākumiem būs papildus jāpārbauda to pierādījumu derīgums, ko snieguši importētāji, kuriem ir jāverificē OIM deklarācijā iekļautās informācijas derīgums.</p>
Ārštata darbinieki	<p>Daudzus uzdevumus var veikt ārštata darbinieki.</p> <p>Ar grozījumu priekšlikumu tiek ieviesti jauni noteikumi par apiešanas novēršanu, un tie ietver papildu uzdevumus, kuri Komisijai jāveic no 2027. gada. Konkrētāk, saistībā ar šiem pasākumiem būs papildus jāpārbauda to pierādījumu derīgums, ko snieguši importētāji, kuriem ir jāverificē OIM deklarācijā iekļautās informācijas derīgums.</p>

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

Obligāti: nākamajā tabulā jāiekļauj priekšlikumā/iniciatīvā ietverto ar digitālajām tehnoloģijām saistīto investīciju labākā aplēse.

Izņēmuma kārtā, ja tas vajadzīgs priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai, 7. izdevumu kategorijas apropriācijas būtu jānorāda noteiktajā pozīcijā.

Apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā būtu jāatspoguļo kā “Politikas IT izdevumi darbības programmām”. Šie izdevumi attiecas uz darbības budžetu, kas izmantojams, lai atkārtoti izmantotu / pirktu / izstrādātu IT platformas/instrumentus, kuri ir tieši saistīti ar iniciatīvas īstenošanu, un uz saistītajām investīcijām (piemēram, licencēm,

pētījumiem, datu glabāšanu utt.). Tabulā sniegtajai informācijai būtu jāatbilst 4. iedaļā “Digitālā dimensija” sniegtajai informācijai.

KOPĀ digitālās un IT apropriācijas	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021– 2027
	2024	2025	2026	2027	
7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
IT izdevumi (korporatīvie)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					
IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000
KOPĀ	0,000	0,000	0,000	5,000	5,000

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā
- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

Ir vajadzīgi 3 miljoni EUR 2027. gadam, ar ko segt papildu IT izdevumus par IT projektēšanu un izstrādi, kas veicama, lai pielāgotu OIM reģistru jaunajai darbības jomai un modeļiem, uzlabotu riska pārvaldības analīzes rīkus, integrētu papildu lejupējos produktus un apiešanas/izvairīšanās novēršanas pakalpojumus un uzlabotu IT pakalpojumus un atbalstu, lai tie varētu nodrošināt nepieciešamo jaudu, pielāgotos darbības jomas paplašināšanai, attiecinot to arī uz lejupējiem produktiem, jaunajām funkcijām, kas atbalsta riska pārvaldību un apiešanas un izvairīšanās konstatēšanu OIM reģistra un/vai OIM datu laboratorijas telpas satvarā

Turklāt, neskarot iznākumu sarunās par nākamo DFS, no 2027. gada katru gadu ir vajadzīgi papildu 2 miljoni EUR, lai varētu izmantot analītiskās speciālās zināšanas un tādējādi veikt uzdevumus, kuri Komisijai uzticēti grozījumu priekšlikumā. Konkrētāk, Komisijai būs jāizstrādā (un ik gadu jāatjaunina) standartvērtības, ko piemēros jaunajām regulas I pielikumā iekļautajām precēm. Turklāt ir paplašināti tās pienākumi saistībā ar apiešanas un izvairīšanās prakses uzraudzību un atklāšanu, tāpēc ir jāiegūst datubāzu un tirgus informācija, ko izmantot stabilā riska analīzes un atklāšanas sistēmā. Šīs izmaksas netika iekļautas iepriekšējā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā un faktiski radīsies no 2027. gada.

- jāpārskata DFS

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums
- ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei:

	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru					
KOPĀ līdzfinansētās apropiācijas					

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - citus ieņēmumus
 - atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropiācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ³³				
		2026. gads	2027. gads	2028. gads	2029. gads	2030. gads
Pants		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

09 20 04 01

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

Ietekme uz pašu resursiem ir norādīta kā “p.m.” (pielikts atgādinājums) tāpat kā saistībā ar Komisijas priekšlikumu COM(2025)574 grozīt lēmumu par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu.

Ietekme uz citiem ieņēmumiem ir norādīta kā “p.m.” (pielikts atgādinājums) tāpat kā attiecībā uz ieņēmumu iekasēšanu no maksām (20. pants) OIM kopīgās platformas finansēšanai, par kuru aplēse būs zināma tikai pēc maksu kārtības noteikšanas.

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

Ar OIM galīgās sistēmas projekta nolikumu apstiprinātajās digitālajās koncepcijās un arhitektūrā nav nekādu izmaiņu attiecībā uz digitālajām prasībām, izmantotajiem datiem, digitālo risinājumu, atkalizmantojamības novērtējumu un digitālās īstenošanas atbalsta pasākumiem.

OIM preču skaita palielināšanas (180 papildu KN), t. i., darbības jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz lejupējiem produktiem, rezultātā importētājiem

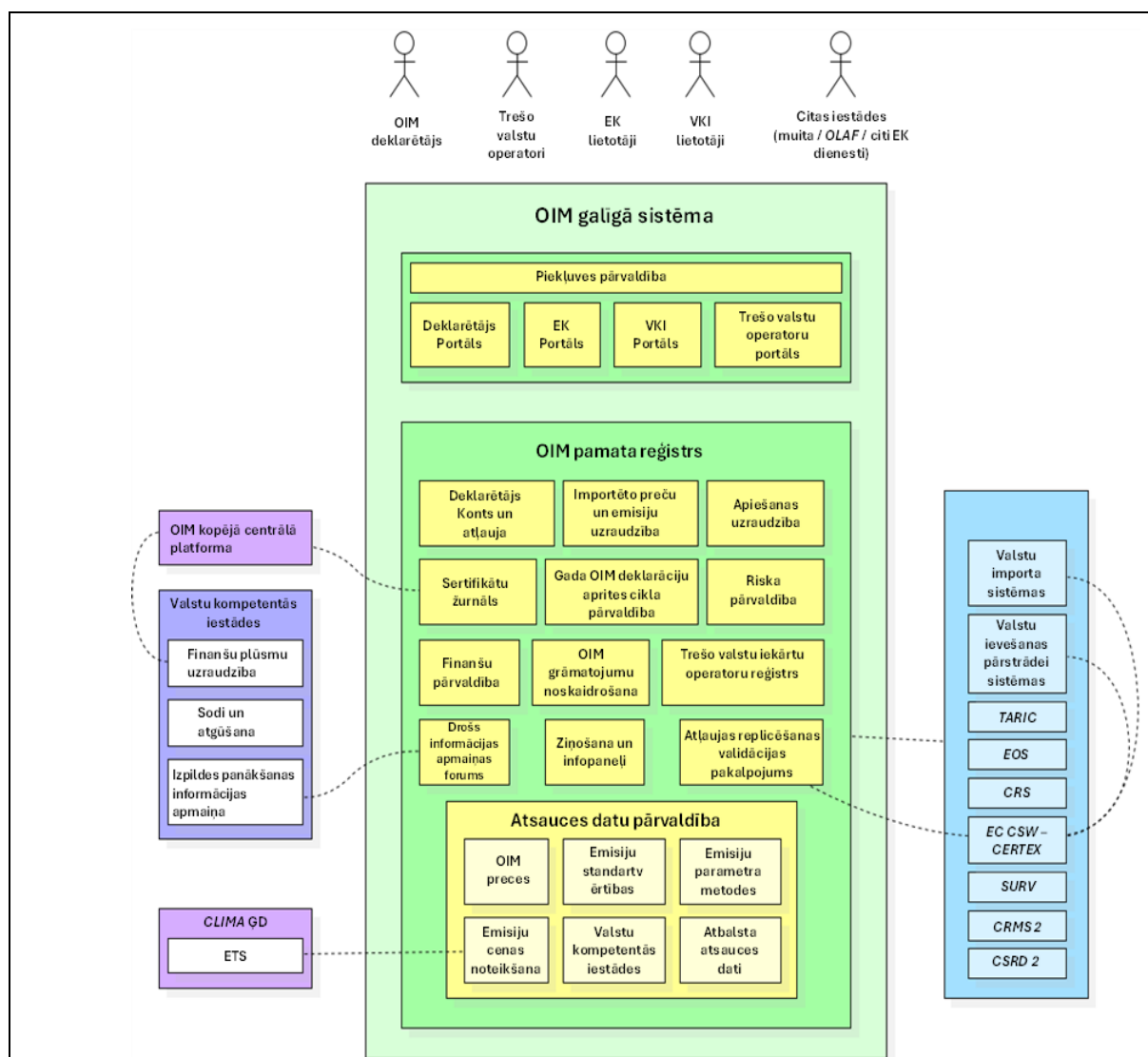
³³ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā.

pievienosies aptuveni 7500 jaunu importētāju. Riska pārvaldība un apiešanas uzraudzība, kas tika analizēta, novērtēta un iekļauta projekta nolikumā, turpmāk tiks paplašināta, lai aptvertu papildu preces un ar tām saistītos parametrus. Riska pārvaldības komponenta galvenais mērķis ir atbalstīt pārkāpumu atklāšanu un ierobežot krāpšanas risku.

Tam būs jāpievieno papildu elementi/procesi, kas nepieciešami, lai pārvaldītu elektroenerģiju kā OIM preci, taču tie nemaina OIM struktūru.

Arī vienkāršošanas nolūkā paredzētās izmaiņas nemaina digitālo risinājumu arhitektūru, tomēr, lai varētu īstenot tās un esošo OIM darbības procesu darbības jomas paplašināšanu, ir vajadzīgs papildu budžets.

4.1. Digitālās vajadzības

Kā parādīts iepriekšējā diagrammā, OIM reģistrs saņem informāciju par OIM preču importu no ES muitas sistēmām vai nu no dalībvalsts, vai ar *TAXUD* ĢD starpniecību, kā arī importētāju muitas identifikāciju un importēto preču muitas klasifikāciju. Savukārt OIM sistēma dara OIM deklarētāju OIM atļaujas pieejamas valstu muitas importa sistēmām, lai nodrošinātu OIM regulas izpildi OIM preču importa muitas laika laikā. OIM informācijas sistēma ļauj ar ES muitas sistēmām apmainīties arī ar informāciju par riska pārvaldību. Saskaņā ar ES muitas

sistēmām ir būtisks OIM darbības elements, jo OIM pamatkonceptija ir novērst informācijas dubultu uzskaitīšanu, pieprasot OIM deklarētājiem papildināt to informāciju par importu ar ziņojumu par emisijām, kas radušās preču ražošanas laikā trešās valstīs. “Vienreiz sniegti dati” ir OIM pamatprincips.

OIM arī mijiedarbosies ar valstu kompetento iestāžu **jauno** OIM mehānismu (IT sistēmām vai citiem līdzekļiem), lai veicinātu valstu OIM izpildes panākšanas procesu integrāciju visās dalībvalstīs un valstu procesus sodu un atgūšanas informācijas vākšanai.

Vēl viena svarīga **jauna** OIM ārējā sistēma ir kopējā centrālā platforma (KCP) – informācijas sistēma, ar kuras palīdzību OIM deklarētāji iegādājas OIM sertifikātus no dalībvalstīm. Sertifikātu cena tiks noteikta, ņemot vērā ETS sistēmā noteikto kvotu cenu. OIM deklarētājiem ik ceturksni būs jāuztur savi OIM konti 50 % līdzsvarā, lai nodrošinātu, ka tie spēj nodot vajadzīgo sertifikātu skaitu un tādējādi kompensēt to deklarētās emisijas un emisiju cenas, kas jau samaksātas trešās valstīs. Komisija dalībvalstu vārdā no OIM deklarētājiem atpirks pārpalikušos sertifikātus. Komisijai un dalībvalstīm ir kopīgi jāizveido un jāpārvalda šī platforma, kas tomēr neietilpst OIM reģistra darbības jomā. Saskaņā ar KCP ir ļoti svarīga, lai OIM deklarētāji varētu nodrošināt nepieciešamos sertifikātus savos OIM kontos. Informācija par kontiem un sertifikātiem būs ļoti sensitīva.

ETS sistēma vienkārši noteiks sertifikātu pārdošanas cenu.

OIM reģistra galvenie lietotāji ir OIM deklarētāji. *TAXUD* ĢD paredz, ka 2026. gadā pēc vienkāršošanas pieņemšanas būs aptuveni 20 000 deklarētāju, taču tiek plānots, ka 40 000 deklarētāju savā uzskaitē norādīs pieaugumu, ko radīs OIM darbības paplašināšana, to attiecinot arī uz lejupējām precēm. Deklarētāji izmantos OIM reģistru, lai ik gadu (katra gada maijā) deklarētu importēto preču ražošanā uzkrātās emisijas, uzraudzītu savu OIM kontu sertifikātu ceturkšņa bilanci salīdzinājumā ar deklarēto importu un sadarbotos ar valstu muitas dienestiem to OIM deklarāciju izskatīšanas laikā. Valstu kompetentās iestādes vispirms veiks OIM deklarētāju pārbaudi, izmantojot OIM reģistru, un pēc tam deklarētājiem tiks sniegta atļauja importēt OIM preces un piešķirts OIM konts. Pēc tam OIM deklarētāji varēs katru gadu deklarēt savas emisijas OIM reģistrā un nodot vajadzīgos sertifikātus.

Tādu iekārtu operatori, kas ražo OIM preces trešās valstīs, reģistrēsies OIM reģistrā pirms savu produktu emisiju informācijas ievadīšanas. OIM deklarētāji, lai pamatotu operatoru paziņotās emisijas, varēs atsaukties uz operatoru ierakstiem. Tas ir nozīmīgs pasākums, kura mērķis ir samazināt OIM deklarētājiem radīto atbilstības nodrošināšanas slogu un uzlabot OIM datu kvalitāti. Lai gan šajā posmā nav pierādījumu, kas pamatotu aplēsi, *TAXUD* ĢD lēš, ka operatoru skaits 2026. gadā būs 20 000–50 000.

OIM valstu kompetentās iestādes (VKI) izmantos OIM reģistru, lai piešķirtu piekļuvi OIM deklarētājiem, pārvaldītu OIM atļaujas, uzraudzītu OIM kontus un deklarācijas un sadarbotos ar OIM deklarētājiem nolūkā nodrošināt to atbilstību OIM regulai. Tās ir vienīgais OIM deklarētāju kontaktpunkts.

Pārējām iestādēm tiks piešķirta piekļuve OIM reģistram, lai veicinātu riska pārvaldību un izpildes panākšanu to attiecīgajās kompetences jomās. OIM reģistrs ļaus koordinēt un atbalstīt aģentūru savstarpējo sadarbību atbilstības veicināšanā.

Valstu muitas administrācijas ar *EU CSW-CERTEX* starpniecību validēs OIM atļaujas importa deklarāciju kontroles laikā, izmantojot OIM reģistra piedāvātos replicēšanas un validēšanas pakalpojumus.

Komisija piešķirs un atjauninās OIM deklarētāju OIM kontus OIM reģistrā, apkopojot informāciju par importu, kas saņemta no valstu muitas administrācijām, par emisijām gada deklarācijās, sertifikātu daudzumu, KCP paziņoto emisiju iepirkumu, OIM deklarētāja apstiprināto ikgadējo sertifikātu nodošanu un neizmantoto sertifikātu atpirkšanu. Komisija izmantos OIM reģistru, lai uzraudzītu importētās preces un ar tām saistītās emisijas riska pārvaldības un it īpaši apiešanas riska pārvaldības nolūkā. OIM reģistrs arī piedāvās īpašu saskarni ar muitas riska pārvaldības sistēmu *CRMS2*, lai būtu iespējams kopīgot ar OIM saistītā riska informāciju ar muitas jomu. OIM reģistrs arī izveido, papildinātu, izsekotu un atrisinātu lietas, apmainītos ar paziņojumiem un rezultātiem un uzraudzītu visu sistēmā esošo lietu atjauninātu sarakstu.

Visi iesaistītie dalībnieki OIM reģistram varēs piekļūt, izmantojot specializētus portālus, kuri tiks atbalstīti, īstenojot starp ieinteresētajām personām sadalītu piekļuves pārvaldību:

- VKI pārvaldīs OIM deklarētāju piekļuvi OIM deklarētāju portālam, izmantojot vai nu valstu akreditācijas datus, ko jau piešķirušas valstu muitas administrācijas, vai *EU Login* datus;
- Komisija pārvaldīs trešās valstīs esošu iekārtu operatoru piekļuvi tāda paša nosaukuma portālam, izmantojot *EU Login* piešķirtos akreditācijas datus. Vēl ir jāprecizē, vai Komisija paļausies uz ārējām uzticamām personām un tām deleģēs OIM reģistra piekļuves atļaujas piešķiršanu;
- VKI, Komisija un pārējās iestādes katra pārvaldīs savu lietotāju piekļuvi.

OIM pamatreģistrā ir izklāstīti automatizētie procesi, ko Komisija izmantos, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar OIM regulu, kā apkopots iepriekš. Atsauces datu pārvaldība būs svarīgs administratīvs process, kas nodrošinās visu automatizēto procesu konsekveni un integritāti un kalpos par pamatu visu ieinteresēto personu kopdarbībai un sadarbībai. Papildus “vienkāršajam” preču, valstu kompetento iestāžu un emisiju cenu uzskaitījumam tajos tiks uzskaitīti konkrēti parametri, ko izmanto, lai ziņotu par emisijām saskaņā ar konkrētu metodoloģiju, un noteiktā emisiju standartvērtība. Standartvērtībai ir būtiska nozīme deklarēto emisiju ticamības validēšanā.

4.2. Dati

OIM apstrādās šādus datu aktīvus.

- OIM deklarētāja dati (2. posms)
- Trešo valstu operatori un to iekārtu dati (2. posms)
- OIM atsauces dati (2. posms)
- OIM lietotāju piekļuves pārvaldības dati (2. posms)
- OIM deklarētāja/importētāja funkcijas (2. posms)

- OIM ES Komisijas iestāžu funkcijas (2. posms)
- Trešo valstu iekārtu operatoru (*O3CI*) (2. posms) un akreditēto verificētāju funkcijas (vēl jāapstiprina, 3. posms)
- OIM deklarācijas dati, izskatīšanas un deklarācijas aprites cikla dati (3. posms)
- OIM importēto preču dati (3. posms)
- OIM emisiju un aprēķinu dati (3. posms)
- OIM virsgrāmatas (reģistra) dati (3. posms)
- OIM sertifikātu pārvaldības dati (3. posms)
- OIM neatbilstības uzraudzības, apiešanas izmeklēšanas un riska pārvaldības dati (3. posms)
- OIM ziņojumu, infopaneļu, paziņojumu un dokumentu pārvaldības dati (3. posms)
- OIM riska apmaiņas vārteja *Ri* (3. posms)
- Valstu kompetento iestāžu funkcijas (3. posms)

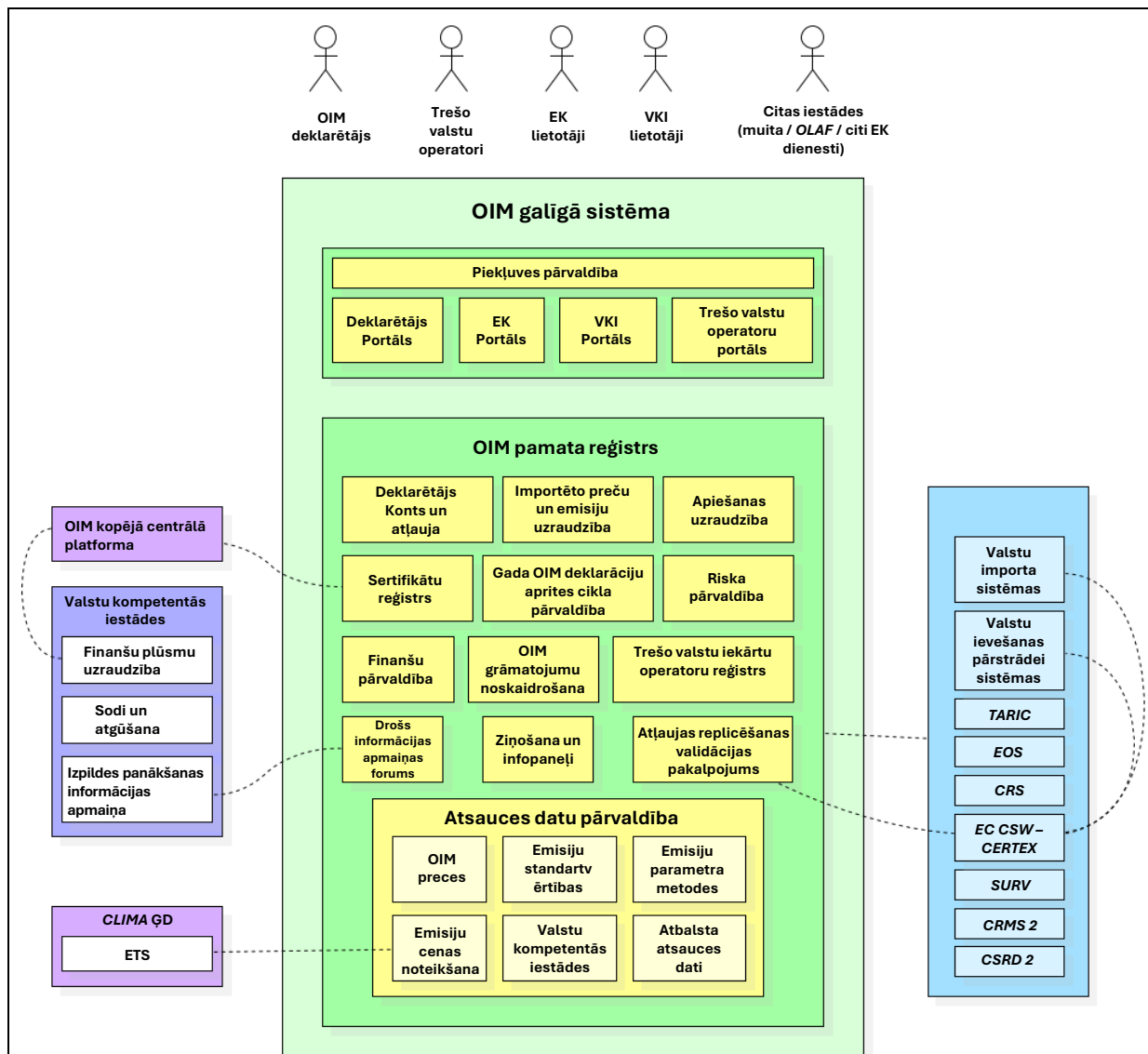
Sīkāka informācija par katru datu aktīvu ir izklāstīta nākamajā tabulā.

OIM galīgais primāro aktīvu apraksts	Attiecīgā darbības komponenta/procesa apraksts
OIM sertifikātu pārvaldības dati	OIM sertifikātu aprites cikla pārvaldība sniedz informāciju par sertifikātiem un apstrādāto sertifikātu skaitu un vērtību un pārvalda sertifikātu aprites ciklu, vienlaikus sniedzot informāciju arī riska un neatbilstības uzraudzības vajadzībām.
OIM deklarētāja dati	Deklarētāja atzišanas, replicēšanas un validēšanas dati. Deklarētāja konts un konta pārvaldības dati. OIM atļauju pārvaldība, ieskaitot tās OIM atļaujas aprites cikla pārvaldību, kuru VKI piešķirusi importētājiem vai netiešajiem pārstāvjiem. Prasīto OIM deklarētāja konta informāciju paziņo OIM atļauju replicēšanas un validēšanas dienestiem (ARVD), kas uztur informāciju par atzītajiem OIM deklarētājiem, kura jāsniedz par importētāja atļauju izvērtēšanu atbildīgajām VKI un valstu kompetentajām muitas administrācijām (VKMA).
OIM deklarācijas dati, izskatīšanas un deklarācijas aprites cikla dati	Deklarācijas aprites cikla pārvaldības un deklarāciju ziņošanas dati. OIM deklarāciju aprites cikla (deklarācijas izveide, importētas preces, emisijas, izskatīšana, pabeigšana vai noraidīšana) pārvaldība un ziņošana.
OIM emisiju un aprēķinu dati	OIM deklarētāja importēto preču emisiju aprēķināšana, pamatojoties uz datiem, kas iegūti par katru deklarētāju, atsaucies datiem, reģistra datiem (deklarētāja paša vērtībām), operatoriem un trešām valstīm (verifikācijas ziņojums) u. c.
OIM importēto preču dati	VKI un Komisijas portālos ir saskarnes, kas uzrauga <i>SURV3</i> datu ievadīšanu (arī problēmu identificēšanu) un ļauj lietotājiem, izmantojot pakešfailu augšupielādi, manuāli ievadīt datus par importētajām precēm un par pārstrādei ievestajām precēm. Šie dati tiks apstrādāti, glabāti portālos un pēc tam nosūtīti reģistra aizmugursistēmai konsolidācijas nolūkos.
OIM virsgrāmatas (reģistra) dati	Reģistra virsgrāmatas kontu apstrāde un darījumu dati. OIM reģistra virsgrāmatā tiek pārvaldīti, uzskaitīti un reģistrēti deklarētāja datu (arī konta numura) ieraksti un darījumi starp saistītām OIM komponentu

Piezīme. Precīzie dati, kas jāglabā virsgrāmatā, vēl nav finalizēti. Galvenā koncepcija ir tāda, ka virsgrāmata ir nemaināms žurnāls un ir veikti atbilstoši drošības pasākumi. Šis aktīvs tiks atkārtoti novērtēts 3. posmā.	attiecībā, izmantojot tikai pievienojamu datu procesu un nemaināmu datu krātuvi (arīdzan attiecībā uz deklarāciju aprites cikla pārvaldību, atļauju un kontu pārvaldību, sertifikātu pārvaldību, riska un neatbilstības uzraudzību, ARVD u. c.).
OIM neatbilstības uzraudzības, apiešanas izmeklēšanas un riska pārvaldības dati	<p>OIM informācijas sistēma, ko izmanto, lai izsekotu, uzraudzītu un uzlabotu iespējamās vai apstiprinātās OIM shēmas pārkāpumu un neatbilstības gadījumus.</p> <p>Apiešanas un citas nelikumīgas prakses, kas neatbilst OIM regulai, identificēšana, uzraudzība, izmeklēšana un ziņošana par to.</p> <p>Riska novērtēšanas (arī deklarāciju novērtējumu rezultātu) un pārvaldības komponents tādu risku identificēšanai un novērtēšanai (piemēram, riska notikumu analīze, verificācijas ziņojumi, riska kontroles rezultāti u. c.), kas saistīti ar deklarāciju izskatīšanas procesu, un OIM reģistra aizmugursistēmas iespējamie pārkāpumi un apiešana (turpmāka izmeklēšana).</p> <p>Integrē informāciju un funkcionalitāti starp izmeklēšanām, riska pārvaldību un drošo forumu attiecīgajām darbībām.</p>
OIM atsauces dati	Primārais avots visiem OIM atsauces datiem un nodrošina datu konsekveni un integritāti visos OIM komponentos (tieši un netieši).
OIM ziņojumu, infopaneļu, paziņojumu un dokumentu pārvaldības dati	<p>Kritiski svarīgs instruments OIM shēmas un GDR izsekošanai un uzraudzībai un attiecīgo darbības rādītāju vākšanai un analīzei.</p> <p>Izmanto, lai paziņotu darbības informāciju attiecīgajiem OIM sistēmas un shēmas lietotājiem, tas ietver spēju atbildēt uz paziņojumiem, ja tas ir nepieciešams/prasīts.</p> <p>Izmanto tādu dokumentu glabāšanai, izgūšanai un pārvaldībai, kas skar daudzus OIM sistēmas nodaļumus.</p>
OIM riska datu apmaiņas vārteja	<p>Tilts starp OIM politiku un muitas politiku, kurā OIM riska dati tiek kopīgioti ar muitu. Šī vārteja, kas ir daļa no OIM reģistra, kopīgos OIM reģistra datus ar 2. muitas riska pārvaldības sistēmu, izmantojot saskarni starp sistēmām .</p> <p>Visa pārējā strukturētā un/vai nestrukturētā informācija/dati, kas iegūti un/vai izgūti no OIM sistēmas un glabāti un/vai apstrādāti uzglabāšanas un mediju vietās ārpus OIM sistēmas.</p>
OIM lietotāju piekļuves pārvaldības dati	Lietotāju (piemēram, deklarētāju, dalībvalstu muitas dienestu, EK iestāžu u. c.) piekļuve OIM sistēmai, pieteikšanās un piekļuves pārvaldības dati.
Trešo valstu operatori un to iekārtu dati	<p>Ļauj trešās valstīs esošu tādu iekārtu operatoriem, kas ražo OIM aptvertās preces, reģistrēties / atsaukt reģistrāciju (piemēram, darbības izbeigšanas gadījumā) kā OIM operatoriem un sniegt attiecīgu informāciju par ražošanas procesiem/metodēm, kvalificējošajiem parametriem, emisiju datiem un verificācijas ziņojumiem u. c.</p> <p>Attiecīgo verificācijas ziņojumu var darīt pieejamu OIM deklarētājiem – šī informācija ietver konfidencialus ražošanas un kvalificējošo parametru datus, kas var nebūt pieejami deklarētājiem, bet tikai ES Komisijai un VKI.</p>
OIM deklarētāja/importētāja funkcijas	Galvenās darbības funkcijas, ko veic deklarētājs/tirgotājs, paļaujoties uz OIM deklarētāja portālā veiktajiem/iniciētajiem procesiem.
OIM ES Komisijas funkcijas	Galvenās darbības funkcijas, ko veic Eiropas Komisija, paļaujoties uz OIM Komisijas portālā veiktajiem/iniciētajiem procesiem.
OIM neatbilstības uzraudzības, apiešanas izmeklēšanas un riska pārvaldības funkcija	OIM informācijas sistēma, ko izmanto, lai izsekotu, uzraudzītu un uzlabotu iespējamās vai apstiprinātās OIM shēmas pārkāpumu un neatbilstības gadījumus.
Valsts kompetento iestāžu	Galvenās darbības funkcijas, ko veic dalībvalsts kompetentās iestādes

funkcijas	(VKI/VKMA), pamatojoties uz OIM VKI portālā veiktajiem/iniciētajiem procesiem.
Trešās valstīs esošu iekārtu operatoru un akreditēto verificētāju funkcijas	Galvenās darbības funkcijas, ko veic trešās valstīs esošu iekārtu operatori un akreditēti verificētāji (vēl jāapstiprina), pamatojoties uz OIM trešo valstu operatoru un iekārtu portālā veiktajiem/iniciētajiem procesiem.

4.3. Digitālie risinājumi

OIM reģistra augsta līmeņa arhitektūru veidos trīs līmeņi.

- **Portāla līmenis**, kas piedāvās dažādus portālus katrai OIM reģistra lietotāju kopienai: OIM deklarētājiem, trešo valstu iekārtu operatoriem, OIM valstu kompetentajām iestādēm, Komisijai, valstu muitas administrācijām, *OLAF* un citiem EK dienestiem.
- **Lietotāju piekļuves pārvaldības līmenis**: kurā notiks OIM reģistra lietotāju autentificēšana un atzīšana. Valstu kompetentajām iestādēm būs jānodrošina un jāpārvalda OIM deklarētāju (paredzams, ka 2026. gadā to skaits pārsniegs 20 000) piekļuve, savukārt Komisija to pašu darīs attiecībā uz trešo valstu operatoriem (tiek lēsts, ka 2026. gadā to skaits būs 50 000), un katra dalībvalsts un ES pārvaldes iestādes būs atbildīgas par savu lietotāju piekļuvi.
- **Aizmugursistēma**: tā atbalstīs visu OIM nepieciešamo datu un noteikumu pārvaldību, kā arī jebkuru mijiedarbību ar ārējām sistēmām. Jāatzīmē, ka: tā atbalstīs visu OIM

nepieciešamo datu un noteikumu pārvaldību, kā arī jebkuru mijiedarbību ar ārējām sistēmām. Jāatzīmē, ka:

- o OIM ieviešs vairākas darbplūsmas, paziņojumus un informācijas apmaiņu starp Komisiju, valstu kompetentajām iestādēm un OIM deklarētājiem, jo īpaši deklarāciju iesniegšanas un izskatīšanas (arī riska novērtēšanas) jomā.
- o Deklarētāja kontu pārvaldībai, OIM sertifikātu (potenciāli finanšu aktīvi) pārvaldībai, riska pārvaldībai un drošai informācijas apmaiņai ir augstas drošības prasības.

4.4. Sadarbības novērtējums

OIM pēc būtības ir pārrobežu mehānisms, jo tas atbalsta OIM aprites ciklu visā ES, it īpaši riska novērtēšanas saskaņošanu un OIM deklarāciju izskatīšanu visās VKI un Komisijā.

Tiks nodrošināta sadarbība starp valstu muitas sistēmām, izmantojot Komisijas IT pakalpojumus un saskarnes (piemēram, *SURV3*, *EU CSW – CERTEX*, *CRMS2*), un jaunus komponentus, kas īpaši izstrādāti OIM vajadzībām.

OIM reģistrs ir izveidots, lai atbalstītu sadarbību, uzsvaru liekot uz atvērtību, modularitāti, atsaistīšanu un stabilām saskarnēm. Izmantojot atvērtas saskarnes, tas mijiedarbosies ar OIM valstu sistēmām, kopējo centrālo platformu, *TAXUD ĢD* un valstu muitas administrāciju pārvaldītajām ES muitas sistēmām un citu ĢD sistēmām.

OIM centrālais repozitorijs izmantos *TAXUD ĢD* pārvaldīto ES muitas sistēmu esošās saskarnes un noteiks īpašus formātus ierakstiem par muitas importu un ievēšanu pārstrādei, kas jānodrošina valstu muitas administrācijām. Jaunās saskarnes ar valstu muitas sistēmām tiks publicētas 2024. gada sākumā, lai valstu muitas administrācijām dotu pietiekami daudz laika to sistēmu attiecīgai sagatavošanai.

S2S saskarne starp OIM reģistru un KCP būs balstīta uz strukturētu ziņojumu apmaiņu un būs pieejama 2024. gada sākumā, lai dotu pietiekami daudz laika OIM reģistra un KCP attiecīgo saskarņu integrēšanai līdz 2025. gada vidum.

Visas šīs saskarnes balstīsies uz strukturētiem ziņojumiem un pēc iespējas atbildīs *EUCDM* un SMK B pielikumam. *A2B* un *B2B* specifikācijas tiks noteiktas OIM īstenošanas aktā.

Atkalizmantojamības ierobežojumi

Atkalizmantojamība ir viens no OIM centrālā reģistra arhitektūras pamatprincipiem. Atkalizmantojamībai ir divas dimensijas: ārējo pakalpojumu izmantošana OIM reģistrā un atkalizmantošanas komponenti OIM reģistra izveidē.

TAXUD ĢD pakalpojumu un komponentu atkalizmantojamība

OIM reģistrā tiks izmantoti *TAXUD ĢD* piedāvātie ES muitas pakalpojumi, lai:

- izgūtu tirgotāja *EORI* informāciju;
- iegūtu muitas importa reģistrus, kas ir pieejami *Surveillance 3*;
- iegūtu informāciju par OIM precēm no *TARIC* sistēmas;
- piedāvātu OIM atļauju replicēšanas un validēšanas pakalpojumu valstu muitas sistēmām, izmantojot *EU CSW-CERTEX*, un
- apmainītos ar drošu informāciju ar *CRMS2* sistēmu.

OIM reģistra portālu lietotāju piekļuves pārvaldība tiks uzticēta VLPDP, un dalībvalstis, kas to vēlēšies, varēs atkalizmantot OIM deklarētāju muitas akreditācijas datus, lai tiem nodrošinātu piekļuvi OIM deklarētāju portālam, savukārt Komisija (vai uzticamas trešās personas) varēs piešķirt trešo valstu iekārtu operatoriem piekļuves tiesības to *EU Login* autentifikācijas akreditācijas datiem. Trešo valstu iekārtu portāla operatori izmantos ES piekļuvi lietotāju autorizācijai, savukārt lietotāju autentifikācijas vajadzībām tiks izmantots *EU Login*.

OIM reģistrs atkārtoti izmantos vairākus *TAXUD* ĢD un korporatīvās IT vides tehnoloģiju komponentus, neapdraudot tā atbilstību “pārvietojamības” principam, kas izklāstīts arhitektūras pārskata 2. papildinājumā, t. i.:

- *TAXUD* ĢD *TSOAP* starpprogrammatūras arhitektūru, kas tiks atkārtoti izmantota katrā OIM reģistra nodalījumā;
- *COTS ELK* un *Kafka* uzraudzību un revīziju;
- *TAXUD* ĢD muitas lietojumprogrammu sistēmas pārvaldības (*TATAFng*) avotus;
- *TAXUD* ĢD Muitas lēmumu pārvaldības sistēmas dokumentāciju un pirmkodu OIM atļauju sistēmas izveidei;
- *TAXUD* ĢD Klientdatu resursu sistēmas dokumentāciju un pirmkodu, lai valstu muitas sistēmām būtu pieejamas OIM atļaujas kontrolei importa muižošanas laikā;
- *TAXUD* ĢD 2. muitas riska pārvaldības sistēmas (*CRMS2*) dokumentāciju un pirmkodu Riska apmaiņas vārtejas nodrošināšanai; *TAXUD* ĢD 2. muitas riska pārvaldības sistēmas (*CRMS2*) dokumentāciju un pirmkodu Riska datu apmaiņas vārtejas *Rsecure* nodrošināšanai;
- *TAXUD* ĢD *TEMPO* metodoloģiju, ieskaitot *PM²*;
- *TAXUD* ĢD divus datu centrus testēšanai, integrēšanai un, kamēr OIM reģistra darbība ir uzticēta *TAXUD* ĢD, to ugunsūri, “aktīvs-aktīvs” klasterizācijai, slodzes līdzsvarošanai un divu datu centru “aktīvs-pasīvs” konfigurācija, lai nodrošinātu mērogojamību, augstu pieejamību un negadījuma seku novēršanu, kas ir daļa no OIM reģistram nepieciešamajiem drošības elementiem.

Jāatzīmē, ka *TAXUD* ĢD darbības lietojumprogrammu pakalpojumu, datu pakalpojumu un *SOA* lietojumprogrammu izveidei nepieciešamo sistēmpakalpojumu izstrādē kopš 2014. gada ir ievērojis visus *DIGIT* ĢD ieteikumus.

ES korporatīvo pakalpojumu un komponentu atkalizmantojamība

OIM reģistrs izmantos *EU Login*, lai autentificētu dalībvalsts, kas ir VLPDP D tips, OIM deklarētājus, trešās valstīs esošu iekārtu operatorus un visas valstu kompetento iestāžu, Komisijas, valstu muitas administrāciju un citu Komisijas dienestu amatpersonas. OIM reģistrs OIM deklarētāju no VLPDP A, B un C tipa dalībvalstīm autentifikācijai izmantos muitas *eIDAS eID* tīklu.

OIM reģistrs visu savu lietotāju atzīšanai izmantos VLPDP un ES piekļuvi.

Tiks apsvērta pilna apmēra pāreja no VLPDP uz ES piekļuvi, kad tā piedāvās visas VLPDP

funkcijas, ieskaitot muitas *eIDAS eID* tīkla atbalstu. Patlaban Trešo valstu iekārtu operatoru portāla lietotāju autorizācijai tiek izmantota ES piekļuve.

OIM reģistrs izmantos Komisijas pārvaldītu pakalpojumu *EU Sign*, kas apstrādā kvalificētus elektroniskos parakstus, lai nodrošinātu elektronisko dokumentu autentiskumu un integritāti, tādējādi uzlabojot to vispārējo drošību un autentiskumu OIM sistēmā.

OIM reģistrs portālā *Europa* darīs pieejamu OIM publisko informāciju.

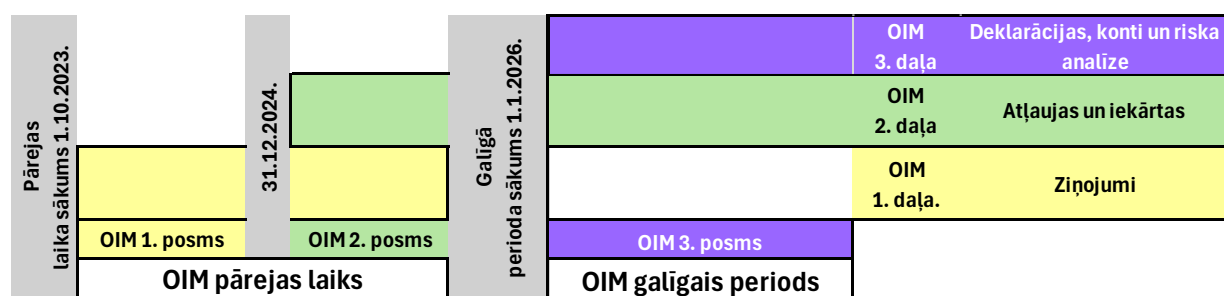
Turklāt *TAXUD* ĢD vēlas maksimāli palielināt tādu korporatīvo pakalpojumu un komponentu atkalizmantošanu, kas atbilstu noteiktām OIM prasībām, mazināt risku saistībā ar OIM savlaicīgu ieviešanu un nodrošināt tā darbības kvalitāti, vienlaikus pazeminot tā *CAPEX* un *OPEX*.

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

OIM regula paredz OIM reģistra ieviešanu divos periodos, kas iedalīti trīs secīgos posmos.

- **Perioda perspektīva:** pakāpeniska ieviešana pārejas laikā no 2023. gada 4. ceturkšņa līdz 2025. gada 4. ceturksnim, kam seko galīgais periods no 2026. gada 1. ceturkšņa.
 - **Pārejas laikā** OIM importētāji reizi ceturksnī ziņo par importēto preču emisijām, bet tiem nav jāpērk un jānodod sertifikāti. Tas ir OIM shēmas piestrādes laiks.
 - **Galīgajā periodā**, kas sākas 2026. gada 1. janvārī, OIM deklarētājiem ir jāsaņem atļauja, tie deklarē savas emisijas reizi gadā, iegādājas sertifikātus, lai savā OIM kontā uzturētu vismaz 50 % līdzsvaru starp emisijām un iegādātajiem sertifikātiem, un nodod savus sertifikātus līdz ar ikgadējām deklarācijām.
- **Posma un daļas perspektīva:**
 - **OIM 1. posms:** OIM preču importētāju “OIM ziņojumi” (tā sauktā 1. daļa), kas jāizmanto visā pārejas laikā no 2023. gada 4. ceturkšņa (ārpus projekta nolikuma darbības jomas);
 - **OIM 2. posms:** OIM preču importētāju sniegtie “OIM ziņojumi” (1. daļa), OIM deklarētāja atzīšana un trešo valstu iekārtu operatoru reģistrācija (tā sauktā 2. daļa) no 2024. gada 31. decembra, gaidot galīgo periodu;

OIM 3. posms: 2. daļu papildina OIM deklarācijas un sertifikāti, un pilnīga OIM konta pārvaldība (tā sauktā 3. daļa) no galīgā perioda sākuma, bet bez 1. daļas – “OIM ziņojumi” – no pārejas laika beigām 2025. gada 31. decembrī.

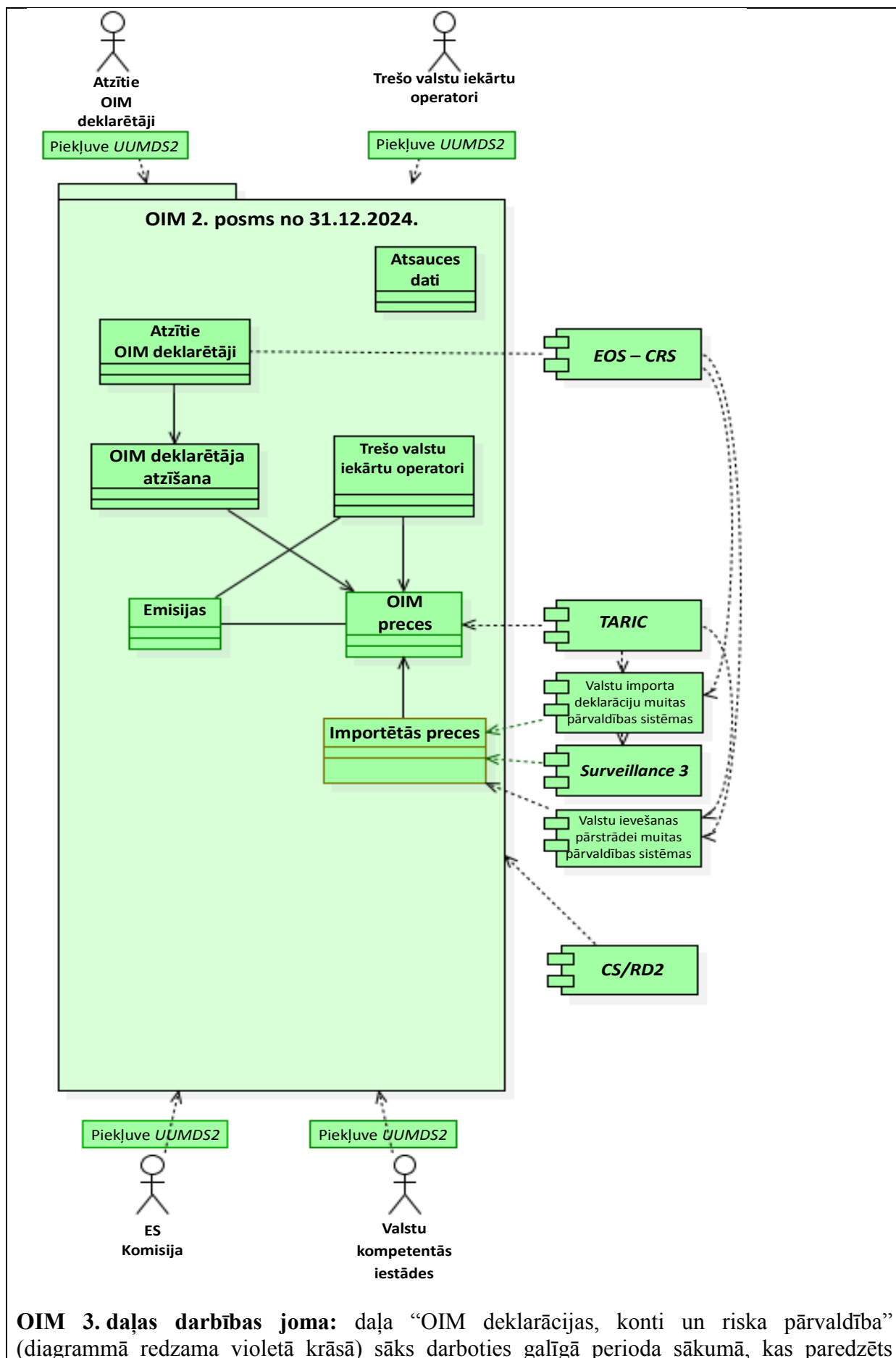
Ieviešana divos OIM reģistra posmos/daļās

OIM 1. posms (OIM 1. daļas īstenošana un tā darbība no 2023. gada 4. ceturkšņa līdz 2025. gada beigām ir pilnīgi iekļauta pārejas laika projektu nolikumā).

Divos turpmāk redzamajos attēlos ir ilustrēta pieeja, kā nodrošināt galīgās sistēmas pilna apmēra darbību divos posmos, atspoguļojot lietotāju kopienas, iesaistītās ārējās sistēmas un galvenās struktūras, kas tiek pārvaldītas attiecīgo posmu satvarā. Ārējās sistēmas un struktūras ir definētas nākamajā iedaļā.

OIM 2. daļas darbības joma: papildus 1. daļai – OIM preču importētāju “OIM ziņojumi” – ir 2. daļa “OIM atļauja un iekārtas” (diagrammās abas ir redzamas zaļā krāsā), kas sāks darboties 2024. gada 31. decembrī, kā noteikts OIM regulā. Pēc tam gan 1., gan 2. daļa tiks turpināta un pilnveidota atlikušajā pārejas laikā. “OIM atļauja un iekārtas” tiks integrēta OIM galīgajā sistēmā, savukārt daļa “OIM ziņojumi” tiks pakāpeniski izbeigta pārejas laika beigās. OIM 1 un 2. daļas saskarne savieno OIM reģistru ar valstu muitas importa sistēmām, valstu muitas sistēmām “ievešana pārstrādei” un *TAXUD* ĢD ES muitas atbalsta sistēmām, lai veicinātu atbilstību ar minimālu slogu tirdzniecībai. OIM 2. daļa ir sagatavota, gaidot galīgo sistēmu un nodrošinot tās pirmo komponentu.

OIM 2. posma grafiks: tas sākas 2024. gada 31. decembrī un beidzas 2025. gada 31. decembrī līdz ar galīgā perioda sākumu. Lietotāju kopiena tiek paplašināta, iekļaujot tajā trešās valstīs esošu iekārtu operatorus, savukārt OIM deklarētājiem būs jāsaņem nepieciešamās atļaujas galīgajam periodam.

2026. gada 1. janvārī. Tā ir OIM galīgās sistēmas pamatelements. OIM 3. daļā ir iekļautas arī saskarnes ar valstu importa sistēmām OIM atļaujām, izmantojot *EU CSW-CERTEX*, kopējo centrālo platformu OIM sertifikātu iegādei, *ETS*, *OLAF* un valstu kompetento iestāžu sistēmām. Turklāt ar to OIM reģistram tiek pievienotas **OIM sertifikātu iespējas** un visas riska pārvaldības iespējas. Tā kā ar OIM sertifikātu un riska pārvaldības moduļiem tiek apstrādāta konfidenciāla informācija un uzraudzīti apiešanas un neatbilstības gadījumi, OIM 3. daļā tiek pārvaldīta sensitīva informācija un ir nepieciešami ļoti droši procesi. Šī daļa tiks turpināta un pilnveidota galīgajā periodā.

OIM 3. posma grafiks: tas sākas 2026. gada 1. janvārī un atbilst galīgajam periodam. Šajā posmā paralēli un ciešā mijiedarbībā darbosies tikai OIM 2. un 3. daļa, jo 1. daļa attiecās vienīgi uz pārejas laiku un tiek pakāpeniski izbeigta. Lietotāju kopiena tiek paplašināta, iekļaujot tajā valstu muitas administrācijas.

OIM 3. daļas darbības joma: daļa “OIM deklarācijas, konti un riska pārvaldība” (diagrammā redzama violetā krāsā) sāks darboties galīgā perioda sākumā, kas paredzēts 2026. gada 1. janvārī. Tā ir OIM galīgās sistēmas pamatelements. OIM 3. daļā ir iekļautas arī saskarnes ar valstu importa sistēmām, ko izmanto OIM atļaujām, izmantojot *EU CSW-CERTEX*, kopējo centrālo platformu OIM sertifikātu iegādei, *CRMS2* informācijas apmaiņai saistībā ar ES muitas riska pārvaldību, *ETS*, *OLAF* un valstu kompetento iestāžu sistēmām. Turklāt ar to OIM reģistram tiek pievienotas **OIM sertifikātu iespējas** un visas riska pārvaldības iespējas. Tā kā ar OIM sertifikātu un riska pārvaldības moduļiem tiek apstrādāta konfidenciāla informācija un uzraudzīti apiešanas un neatbilstības gadījumi, OIM 3. daļā tiek pārvaldīta sensitīva informācija un ir nepieciešami ļoti droši procesi. Šī daļa tiks turpināta un pilnveidota galīgajā periodā.

OIM 3. posma grafiks: Tas sākas 2026. gada 1. janvārī un atbilst galīgajam periodam. Šajā posmā paralēli un ciešā mijiedarbībā darbosies tikai OIM 2. un 3. daļa, jo 1. daļa attiecās vienīgi uz pārejas laiku un tiek pakāpeniski izbeigta. Lietotāju kopiena tiek paplašināta, iekļaujot tajā valstu muitas administrācijas.

OIM 3. posms – augsta līmeņa arhitektūra

